

Glasnik MIRA

Godište IX. • broj 5 • Međugorje • svibanj 2014. • cijena 2,5 KM/10kn

*Budite
molitva i
ljubav*

Draga djeco!

Otvorite svoja srca milosti koju vam Bog daje preko mene kao cvijet koji se otvara toplim zrakama sunca. Budite molitva i ljubav za sve one koji su daleko od Boga i Njegove ljubavi. Ja sam s vama i za sve vas zagovaram pred svojim sinom Isusom i ljubim vas neizmjernom ljubavlju. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.

25. svibnja 2014.

Iz sadržaja

Poruka za sadašnji trenutak
Božji dar i čovjekov odgovor
fra Ivan Dugandžić

Uskrsna homilija
Nejasnoće u vjeri i Uskrs
fra Marinko Šakota

O molitvi
*Sve javljajmo
Gospodinu, sve
dijelimo s njime*
fra Kristijan Stipanović

Promišljanje
*Marija – naša
moćna zagovornica*
fra Petar Ljubičić

Ususret 33. obljetnici ukazanja
*Počeli smo moliti, postiti i
slušati Gospine poruke*
Razgovor sa s. Ivankom Vasilj

Iz života Crkve
*Dvojica papa –
dvije kanonizacije
papa suvremenika*
fra Tomislav Pervan

Fotografiju na naslovnici snimila Lidija Paris

GLASNIK MIRA | Utemeljitelj i nakladnik: Informativni centar MIR Međugorje | Glavni urednik: Krešimir Šego | Lektor i korektor: Zdenka Leženić | Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266 Međugorje, BiH | Tel.: 00 387 36 650 200; 653 327 | Faks: 00 387 36 651 300 | Služba pretplate: 00 387 36 653 342 | E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr | Internet: www.medjugorje.hr
Grafičko oblikovanje: Shift, Mostar | Tisak: Fram-Ziral, Mostar | List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006. | Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATA PRETPLATE: Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352 | **Iz Hrvatske u HRK:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22 | **Iz Njemačke u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ: 75090300 | **Iz Švicarske u CHF:** Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (za Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2 | **Iz svih europskih zemalja u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ: 75090300, BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044 | **Za sve valute iz drugih zemalja:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

Uskrs – nevjerojatna vijest i poruka svijetu

Na samim počecima naše uskrsne vjere imamo dvojbe, nevjericu, strah, odbacivanje vjerovanja da bi netko od mrtvih mogao uskrsnuti. Ta se poruka, kao trajan žalac i prosvjed protiv samodostatnosti i zatvorenosti ovoga svijeta, do dana današnjega održala djelotvornom i slovi kao najnevjerojatnija od svih poruka.

fra Tomislav Pervan

Naime, onaj raspeti izvan grada je živ! Živ je onaj koji je skončao onako sramotno na jeruzalemskom smetlištu, koji je bio pokopan. Uskrsnuo je! „Njima se te riječi učiniše kao (ženska) izmišljotina.“ (Lk 24, 11) Tako su reagirali oni kojima su žene, što bijahu na grobu, pripovjedile da su vidjele anđele, da je Isus uskrsnuo od mrtvih. Nisu im vjerovali ni učenici, Jedanaestorica, a ni ostali, zaključuje pisac.

Vjera u uskrsloga Krista nije mogla započeti lošijim predznakom. Kao ženske priče, kao laž. Onodobno žene ne bijahu vjerodostojni svjedoci. Smatrali su ih brbljavima, nepouzdanima. Pogotovo u židovstvu, u kojemu se uvijek ima pred očima slika pramajke Eve. Žene nisu pozivane ni kao svjedoci na sudu. Nisu bile pravni subjekt. Bijahu drugorazredna bića, kao i djeca, tek stupanj više od robova. Te su žene izvjestile da u grobu nisu pronašle Isusovo tijelo. I

započele su im „naklapati“ nešto o *dva čovjeka u blistavoj odjeći*. Stoga nam evanđelist Luka prenosi odgovarajući komentar s muške strane: *Bablje priče! Ženske izmišljotine!* Međutim, ni njima to nije dalo mira. Tjera la ih je radoznalost. Nutarnji nemir. I zapu tilu su se na grob kako bi se osvjedočili u priču. Prvaci rane kršćanske zajednice idu na grob i čude se svemu što se dogodilo. Isusova će ukazanja tek uslijediti. Otada svijetom ne prestaje odzvanjati uskrsna poruka: *Raspjeti je živ! Nemoguće ga je ukloniti iz svijeta*. I to je ono što i danas iritira svijet, što mu ne da mira. To je taj žalac u tijelu ovoga svijeta, zatvorena u sebe.

Nastavak nevjere

Čitamo li novozavjetne izvještaje o Isusovu uskrsnuću i Njegovim ukazanjima, ne ćemo naići na neobuzdanu radost, na oduševljenje. Naprotiv, učenici pokušavaju pronaći pravi izričaj za ono što se dogodilo, oni napipavaju, pokušavaju svojim predodžbenim svijetom dosegnuti ono što nadilazi njihove sposobnosti. Ta bijahu to ljudi neuki, neobrazovani i priprosti, zaključit će u Velikom vijeću kad su ih pozvali na odgovornost (usp. *Dj* 4, 13). O tome svjedoče tekstovi. Sve su kritičke točke i svi upiti spram uskrsnuća nabačeni već u njihovim reakcijama i svjedočanstvima. Prazan grob ne dokazuje ništa ili malo jer je, naime, moguće da je Isusovo tijelo netko ukrao (usp. *Iv* 20, 13). S druge strane, vijest o praznu grobu ispala bi poraznom da se otkrilo mrtvo Isusovo tijelo. Sami bi učenici bili razobličeni kao prevareni prevaranti. Isusovo ukazanje učenicima nadilazi sve onodobno znane mitološke slike o feniksu, o Ozirisu, o Adonisu, o božanstvima koja umiru i uskrisavaju. On pokazuje rane svoga razapinjanja i križa. I pogani su vjerovali u mogućnost života nakon smrti, ali ovo s Isusom iskače iz svih postojećih okvira.

Stoga i ne čude prve reakcije, koje su nabijene emocijama. Osjeća se strah, bojazan, pa i nakana da se sve zataška ili prešuti. Nevjera se uvukla u njihova bića. Tu nevjeru Isus spočitava na kraju Markova evanđelja, ali i u završnome prizoru na Gori u Galileji, kada se izričito veli da su neki još uvijek sumnjali (usp. *Mt* 28, 16-20). Od svega je možda najdijmljivije ono što nam pripovijeda evanđelist Luka: *Oni od radosti još nisu mogli vjerovati, snébivali su se od čuda!* (24, 41) Da, bili su gotovo izvan sebe, suočeni s pojavom Uskrsloga.

Preljepo da bismo povjerovali?

Učenici ne mogu pojmiti da bi njihov Učitelj mogao uskrsnuti. Uočljivo je to napose u zgodi na putu u Emaus. Učenici Uskrsloga

prepoznaju u lomljenju kruha. I u tom trenutku on im iščekava, nije više u njihovom vidokrug. Oni su presretni, njihovo je srce zapaljeno i gorjelo je cijelim putem. Sad su im se oči otvorile i istoga se trena vraćaju u Jeruzalem, na mjesto stravične tragedije. Teolog Metz govori o *mistici otvorenih očiju*. Njima se oči otvaraju i ovdje je riječ o toj mistici. Otvorile su se oči za sve što se dogodilo i događa u našoj povijesti, koja je povijest patnje i križa, stalnih križnih puteva, nebrojenih žrtava ratova i drugih katastrofa. Navodni „vratar“ pred Marijom Magdalenom ovjerovljuje se kao *Učitelj (Rabbuni)* u onom trenutku kada ju oslovjava njezinim imenom. Čuvši njegov znan glas, njoj se oči otvaraju za Gospodina. *Apostola apostolorum*, prva glasnica o Uskrsu dobiva od Isusa nalog: *Ne zadržavaj me!* (Usp. *Iv* 20, 17)

Uskrs se događa kad osobno, u svojoj nutrini, čujemo svoje ime, kad nas Netko oslovlja intimno, znano, nama znanim glasom. Tada u nama nešto titra i budi na novi život. No, Uskrs nam veli da je nemoguće Isusa zastaviti na njegovu putu, u krugu učenika, u kružoku istomišljenika, u zatvorenoj jezičnoj skupini. Isus je došao za cijeli svijet, poglavito danas u vremenu globalizacije i interneta. Njega treba nositi i donijeti svima, kao nadu i spas, kao spasotvorni lijek, panaceju.

Ništa nije izmišljeno

Već od sama početka vijest te izvještaji o Isusovu uskrsnuću raščlanjivani su do krajnjih potankosti. Sv. Luka veli u uvodniku svoga evanđelja da je *sve izvore pomno istražio i raščlanio te onda sintetizirao* kako bi se njegov prijatelj i čitatelj osvjedočio u vjerodostojnost onoga što mu prijatelj piše. Unatoč kritikama i osporavanjima toliki su svoje živote i egzistencije usmjerili prema radosnoj poruci Isusa Krista prihvativši uskrsnuće kao životnu odrednicu.

Kad danas pogledamo razna mišljenja spram Isusova uskrsnuća, imamo pred sobom gotovo identične zrenike i prigovore kao i u samim počecima. Mnogi vele da su učenici, nakon prvotnoga šoka, nadišli u sebi tugu i žalost te počeli govoriti o uskrsnuću svoga Učitelja. Međutim, kako to da su svi odreda otvoreno i neustrašivo nakon Duhova prišli Isusovim putem, otišli u dragovoljnu smrt, išli njegovim stopama, prihvatili ismijavanje svijeta, poruge i mučeničku smrt pred divljim zvijerima ili, pak, odrubljivanjem glave, na križevima!? Prihvatili su svaki oblik progonstva, a to mogu samo „lude“ poradi Krista. Tko je, kao što veli Pavao, postao „ludakom“ poradi Krista, taj u svojoj nutrini i dubini duše nosi nešto posebno, snagu uskrs-

Uskrsnuće nije povratak u normalan život, nije ni puko oživljavanje mrtva tijela. Naprotiv, to je jedincat i jedinstven događaj koji je zahvatio u ljudsku povijest. To je ono silno Božje „da“ u povijesti čovječanstva, u ljudskoj mašineriji ubijanja i smrti na kojoj se temelje i počivaju sve današnje velike sile. Svaka je od njih podignuta na kostima onih koje su prethodno istrijebili ili pobili. Stoga je Uskrs ujedno i veliki sud i sudište ljudskome ubijanju i smrti. Raspjeti i uskrsli Isus Krist odvjetnik je svih žrtava i posvemašnja pravednost.

snuća, a ne nadomjestak ili kompenzaciju za životne promašaje i frustracije.

Mnogi su znali tvrditi da je Isus bio prividno mrtav. Tko takvo što tvrdi, jamačno izriče apsurdnu stvar. Rimski su legionari dobro ispekli svoj „zanat“, znali su kako se postupa s buntovnicima i revolucionarima. Temeljito su „odrađivali“ svoj posao. Koga bi oni pribili na križ, tomu nije bilo spasa, njegovo se ime moralo brisati i zatrti iz svih „registara“. A vijest o uskrsnuću nešto je sasvim novo, u svim postojećim kategorijama. Poruka Uskrsa veli da Isus stupa među nas u posve drugome obličju, ne više zemaljskomu. Nije to povratak u normalan život, nije ni puko oživljavanje mrtva tijela.

Naprotiv, svi novozavjetni izvori i izvješća govore pod različitim vidicima o jedincatu i jedinstvenu događaju koji je zahvatio u ljudsku povijest. To je ono silno Božje „da“, ali u povijesti čovječanstva, u ljudskoj mašineriji ubijanja i smrti na kojoj se temelje i počivaju sve današnje velike sile. Svaka je od njih podignuta na kostima onih koje su prethodno istrijebili ili pobili. Stoga je Uskrs ujedno i veliki sud i sudište ljudskome ubijanju i smrti.

Uskrs kao preobrazba i obnova svega

Ma koliko poruka i vijest o „uskrsavanju“ nadilazila sve naše predodžbe i nadanja, ipak smo u svojoj duši i naravi upućeni na Uskrs. Poruka je to koja se tiče svih nas, koja nas zahvaća, izokreće naše zrenike, pogađa nas. Za one Židove koji su „vjernici prvoga sata“ (poput onih radnika u vinogradu, koji su prvi unajmljeni) događaj Uskrsa obnova je Božjega Saveza sa svojim narodom. O tome govore mnoge bogoslužne molitve uskrsnoga vremena. Bog u Isusu sklapa novi Savez, sukladno Isusovoj riječi na posljednjoj večeri. U Uskrs se slijevaju sva očekivanja i nadanja Izraela i njegove povijesti. U susretu s Uskrsnim realizira

se Izraelova nada u Boga živih. U susretu s Uskrsnim susrećemo se i mi sa smislom cjelovita stvorenja i stvaranja. Govoreći rječnikom Th. de Chardina, u Uskrsu se zbiva „kristifikacija“ svega, Krist kao omega, kao točka prema kojoj sve stvoreno teži. Sve smjera prema živoj Božjoj Riječi, zajedništvu s Kristom u Bogu. Sva se zbilja transformira, preobražava, obnavlja.

Svi smo stvoreni na Božju sliku i priliku. Prema *Poslanici Hebrejima* Isus Krist je *odsjaaj Božjega bića, slika i prilika njegove slave* (1, 3), pa smo stoga kadri i u svome životu proći abecedu uskrsne poruke. K. Rahner otvara se u poruci Uskrsa smisao dinamike naše slobode koja nije stvar trajnih odabira, nego smjera prema konačnu dovršenju. Francuski filozof i kršćanski egzistencijalist G. Marcel govori o opciji ljubavi naspram neminovnosti smrti: *Ljubiti neko biće znači reći mu: Ti ne ćeš umrijeti, unatoč smrti i raspadanju*. Ljubav je, u svjetlu Uskrsa, jača od smrti.

U Uskrsnome sva patnička povijest čovječanstva nalazi svoj smisao, sve žrtve primaju svoju zadovoljštinu, u Uskrsu ubojica ne likuje nad svojom žrtvom. Židovski je filozof M. Horkheimer (jedan od utemeljitelja *Frankfurtske škole*) rekao da je *religija žudnja za posve Drugim*. Raspjeti i uskrsli Isus Krist odvjetnik je svih žrtava i posvemašnja pravednost. On poziva mrtve na život, ne ostavlja ih u smrti i prokletstvu. U susretu s porukom Uskrsa svatko se od nas suočava s velikom nadom. Pozvani smo u zajedništvu vjerovati jer se poruka Uskrsa ne odnosi samo na onodobne učenike nego zahvaća cijeli svijet, zarobljen grijehom i smrću, koji se još uvijek nalazi u porođajnim trudovima, u iščekivanju slobode i slave Božje djece. Uskrs je poziv na odvratanje od smrti prema životu, on je jedini istinski i zadovoljavajući odgovor na temeljna životna pitanja svakoga pojedinca.

Božji dar i čovjekov odgovor

Gospina vrlo kratka i naoko sadržajem ne baš posebno bogata poruka ipak sadrži nešto bitno za kršćanski duhovni život. Ona jasno polazi od toga da svakom ljudskom moralnom činu prethodi Božji dar čovjeku. Drugim riječima, Bog nikada od čovjeka ne očekuje i ne traži nešto što mu prije nije omogućio svojom milošću.

fra Ivan Dugandžić

Prva rečenica ove Gospine poruke ima oblik poziva da se prepozna i prihvati Božji milosni dar: *Otvorite svoja srca milosti koju vam Bog daje preko mene!* Tek onda dolazi Gospin poziv u obliku konkretna zahtjeva da se odgovori na primljen dar: *Budite molitva i ljubav za sve one koji su daleko od Boga i Njegove ljubavi!*

Već u naravnu redu stvari jasno nam je da čovjek može dati samo ono što ima. To još više vrijedi za nadnaravnu stvarnost. I to se jasno zrcali u rečenici kojom Gospa poziva na zauzimanje za one „koji su daleko od Boga i Njegove ljubavi“. Nije to uobičajen poziv koji se često čuje u propovijedima: „molite i ljubite“, već puno više: „budite molitva i ljubav“. Dakle, ne traži se tek pokoj molitva i poneko iskazivanje ljubavi, nego je potrebno posve urasti u tu zadaću kako bi se pomoglo onima koji su daleko od Boga. Jasno je da to može samo onaj tko je svjesno i posvema otvorio svoje srce djelovanju milosti koja ga jedina može učiniti moliteljem i ljubiteljem onih za koje moli.

Velike riječi i njihovo značenje

Čestom uporabom i najdublje riječi katkada gube nešto od svoga sadržaja i snage izričaja. To vrijedi i za riječ *milost* na koju su se naše uši jako navikle pa nam je baš zbog toga njezin sadržaj često nejasan. Već u Starome zavjetu *milost* znači Božje spasiteljsko priklanjanje svojem narodu, što nije ničim zaslužno, nego se događa iz ljubavi. Može se reći da je milost najkraći biblijski izraz za Božje djelovanje s čovjekom. Pritom Bog ostaje uvijek vjeran svome načinu djelovanja, unatoč nevjernosti naroda. U odnosu na pojedinca to se posebno očituje u oproštenju grijeha, što svoj vrhunac dostiže u Isusovoj žrtvi za spas svijeta. Sveti Pavao nedvosmisleno kaže da Bog *nije pošteđio vlastitog Sina, već ga je predao za sve nas* (Rim 8, 32).

Tek s pravom sviješću o veličini tog Božjeg milosnog dara čovjek može shvatiti i cijenu svoga vlastitoga otkupljenja kao i oz-

bilnost života sukladno toj plaćenju cijeni. Svojom milošću Bog u čovjeku stvara klicu vječnoga života, usmjeruje njegovu slobodu prema dobru i daruje mu životnu radost. A tek se iz toga može roditi potreba za molitvom i ljubavlju prema onima koji su „daleko od Boga i njegove ljubavi“. Drugim riječima, samo spašen čovjek, svjestan svoga spasenja, može poslužiti spasenju drugih.

Da bi se razumjela Gospina poruka, potrebno je nešto reći i o drugoj riječi koja se u svakodnevnu govoru također često koristi i koja je zbog toga katkada otrcana – o srcu. Osim što je središnji organ u funkcioniranju ljudskoga tijela, srce od davnine u prenesenu značenju izražava i duhovno-tjelesno središte čovjekova života. Ono je izvor spoznaje, osjećaja, volje i djelovanja te simbolizira i središte duhovnoga i moralnoga života. Stoga se Bog u Bibliji po prorocima najčešće obraća čovjekovu srcu i njega poziva na promjenu. Zato i David, postavši svjestan težine svoga grijeha, moli da mu Bog *stvari čisto srce* (usp. Ps 51). To Božje zauzimanje za čovjeka možda je najkraće i najsnažnije izrazio sveti Pavao kad Rimljanima piše da naša kršćanska vjera još uvijek ima oblik nade, ali takve nade koja *ne razočarava, jer je ljubav Božja izlivena u našim srcima po Duhu Svetomu koji nam je dan* (Rim 5, 5).

Milosni darovi Duha

Ova nas Gospina poruka svojim sadržajem vraća na same izvore kršćanske duhovnosti, u Novi zavjet. Obraćajući se svojoj kršćanskoj zajednici u Korintu, sveti ih Pavao podsjeća da pojedinci, doduše, imaju različite darove ili karizme, ali svi oni dolaze od istoga Duha Svetoga i zato u svojoj različitosti doprinose izgradnji Crkve u jedinstvu (usp. 1 Kor 12, 4-11). Ako je čovjek otvoren djelovanju Duha, on omogućuje Duhu da se posluži njegovim naravnim sposobnostima, koje također potječu od Stvoritelja. Duh te sposobnosti oplemenjuje i stavlja u službu zajednici vjere. U poslanici rimskoj kršćanskoj zajednici Pavao je još konkretniji kad kaže: *Imamo različite darove već prema danoj nam milosti.*

Tko ima dar proricanja, neka proriče u omjeru s vjerom! Tko ima dar posluživanja, neka poučava! Tko ima dar tješnja, neka tješi! Tko dijeli, neka dijeli darežljivo! Tko vrši starješinsku službu, neka je vrši brižno! Tko čini milosrđe, neka ga čini veselo! (Rim 12, 6-8)

Te nam riječi otkrivaju kako Pavao polazi od stanovitih pretpostavki i na Božjoj i na ljudskoj strani. Što se tiče Boga, Pavao pretpostavlja da on svoje darove dijeli obilato svima i da se ne da nadmašiti u darežljivosti, a na ljudskoj strani pretpostavlja čovjekovu slobodu koju i Bog poštuje. On čovjeka nikad ne sili na suradnju, već ga blago pozivlje. Za čovjeka suradnja s Bogom uvijek ima oblik odricanja i žrtve, ali prihvaćena slobodno i velikodušno rađa radošću jer *Bog ljubi vesela darivaoca* (2 Kor 9, 7).

Upadno je da u životu mnogih kršćana nema nikakve uvjerljivosti, a još manje radosti vjere. To je zato što svoje srce nikada

nisu otvorili djelovanju milosti. Svi njihovi vjerski čini plod su ili običaja ili straha od kazne. Ako malo analiziramo učinak masovnih ispovijedi pred velike svetkovine kao što su Božić i Uskrs, vidimo da je gotovo nikakav jer ogromna većina samo ponavlja iste grijeha, bez imalo volje i odlučnosti da srce doista otvori djelovanju milosti i da se upusti u borbu protiv grijeha. A ako milost nije oplemenila čovjekovo srce i ako takozvana dobra djela ne zahvaćaju dublje u čovjekovo biće, ono ostaje bespomoćno izloženo djelovanju zla.

Mnogi takozvani kršćani u stvari umiru kao praktični pogani. Zato Gospin po-

ziv da otvorimo svoja srca milosti koju nam Bog daje preko nje moramo shvatiti u smislu Isusova ozbiljna poziva na početku njegova javna djelovanja: *Obratite se i vjerujte u Radosnu vijest!* (Mk 1, 15) Isusova je poruka radosna vijest po tome što govori o Božjoj ljubavi prema čovjeku, a postat će radost vjere samo u onom ljudskom srcu koje joj se otvori i dopusti da ga dotakne i mijenja.

Prepoznati vrijeme milosti!

U velikom broju poruka Gospa svoju nazočnost u župi Međugorje tumači kao vrijeme milosti koje joj je Bog omogućio. Obraćajući se izravno župi u svojim porukama čet-

vrtkom, u više je navrata župu označila kao „izvor milosti“ (8. V. 1986.; 13. XI. 1986.), a župljane proglasila odgovornima za taj izvor kako bi svi koji dođu mogli crpsti iz čista izvora. Vrijeme svoje nazočnosti u brojnim je porukama označila kao „vrijeme milosti“ ili „dane milosti“ koje treba znati prepoznati i iskoristiti. A njezina je uloga posrednička, popraćena jasnim obećanjem: *Ja ću moliti svoga Sina Isusa da vam da milost da osjetite u kušnji sotone Isusovu pobjedu.* (12. VII. 1984.)

Podsjećajući uvijek iznova da su sudjelovanje na svetom Misi, klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu, čašćenje Isusova križa i molitva izvori milosti, Gospa ne zaboravlja naglasiti da je za iskustvo milosti potrebno otvoreno i raspoloživo srce. Tako u svoje ime obećava *velike milosti svima koji mole srcem* (6. II. 1986.), da bi iste godine za svetkovinu Isusova rođenja dala još snažniju poruku s obećanjem milosti: *Draga djeco, ovo su dani kojima Otac daje posebne milosti svima koji otvore srca. Ja vas blagoslivljam i želim da i vi spoznate milosti i stavite sve na raspolaganje Bogu, da bi se on preko vas proslavio.* (25. XII. 1986.)

Budimo molitva i ljubav za druge

Iza neobične Gospine formulacije da budemo *molitva i ljubav za sve one koji su daleko od Boga i Njegove ljubavi* krije se žalosno stanje današnjega svijeta i Gospina majčinska briga da tom svijetu pomogne. U svijetu nema ljubavi jer je daleko od izvora ljubavi, od Boga. Tom svijetu ljubav može donijeti samo onaj tko je u molitvi povezan s Bogom ljubavi i tko je sposoban nesebično ljubiti. Takva ljubav mora biti samozatajna i često je ravna žrtvi vlastitoga života, kao što je bila Isusova ljubav kojom je prihvatio križ i smrt za nas.

A osobe potrebite takve molitve i ljubavi ne treba tražiti daleko u nekoj anonimnoj masi. Oni su često u krugu vlastite obitelji, utjelovljeni u vlastitoj djeci ili možda u bračnom drugu. Koliko se roditelji pitaju što učiniti s djecom koja su duboko utonula u svijet ovisnosti, postala žrtve raspuštena i pokvarena života. Mnogi pritom sebi predbacuju pogriješke u odgoju ili se čude kako je moguće da su njihova djeca odjednom prestala moliti i ići u crkvu, da su se udaljila od Boga. U mnogim je brakovima nestalo ljubavi, štoviše, ona se pretvorila u svoju suprotnost, u mržnju. Ako supružnici više ne mogu zajedno i ne mogu mirno razgovarati o važnim životnim temama, život je u takvu braku neizdrživ. Što učiniti? Jedin pravi odgovor je u Gospinu pozivu na molitvu i ljubav za one koji ne mole i ne ljube. A to znači ustrajati u molitvi i kada se čini da ju Bog uopće ne čuje i ljubiti i onda kada ta ljubav možda nailazi na neshvaćanje, pa katkada i na pravi prijezir onih koje se ljubi.

Mnogi takozvani kršćani u stvari umiru kao praktični pogani. Zato Gospin poziv da otvorimo svoja srca milosti koju nam Bog daje preko nje moramo shvatiti u smislu Isusova ozbiljna poziva na početku njegova javna djelovanja: *Obratite se i vjerujte u Radosnu vijest!* (Mk 1, 15) Isusova je poruka radosna vijest po tome što govori o Božjoj ljubavi prema čovjeku, a postat će radost vjere samo u onom ljudskom srcu koje joj se otvori i dopusti da ga dotakne i mijenja.

Foto Dani

Nejasnoće u vjeri i Uskrs

Kako razjasniti nejasnoće u vjeri na koje nailazimo? Vjera je put, vjera je proces. Učenicima je trebalo vremena da bi shvatili smisao svega što se s Isusom dogodilo. To vrijedi i za nas.

fra Marinko Šakota

Nema ničeg sigurnijeg od nejasnoća u vjeri. One nikoga ne mogu mimoći. I prvi svjedoci Isusova uskrsnuća imali su takvih poteškoća. Primjerice, Marija Magdalena. Pred Isusovim grobom ona je više nego zbunjena: „Uzeše Gospodina iz groba i ne znam gdje ga staviše.“ (Iv 20, 2) Ništa drukčije nije bilo ni s apostolima: „Oni, zbunjeni i prestrašeni, pomisliše da vide duha.“ (Lk 24, 37) Naime, razlog je tomu „jer oni još ne upoznase Pisma da Isus treba da ustane od mrtvih.“ (Iv 20, 9) Kako ćeš kao vjernik razjasniti nejasnoće s kojima se suočavaš?

U vremenu u kojemu živimo sve je na brzini: i posao koji obavljamo, i hrana koju jedemo, i naši susreti... Želimo da sve bude brzo urađeno. Nemamo strpljenja čim se traži više od jednoga „klik“ kad su u pitanju nejasnoće na koje nailazimo.

Kad su u pitanju tehničke i svakodnevne stvari, brzina može biti opravdana, no kad je riječ o vjeri, stvari izgledaju drukčije. Iz evanđeoskih izvješća čitamo da vjera ne dolazi na neki „klik“, nego da je to put, proces. Učenicima će trebati vremena da upoznaju smisao svega što se s Isusom i s njima dogodilo.

Velika nejasnoća u našem životu, pa tako i u vjeri, vezana je uz gledanje. Ne vidiš Boga. Pitaš se gdje je. Želiš da ti se pokaže, i to odmah, sada i ovdje.

I učenici su imali isti problem. Čitamo u Ivana o Mariji Magdaleni: „Rekavši to, oba-

zre se i ugleda Isusa gdje stoji, ali nije znala da je to Isus.“ (Iv 20, 14) A u Luke čitamo o dvojici učenika iz Jeruzalema da su s Isusom, ali ga ne vide: „I dok su tako razgovarali i raspravljali, približi im se Isus i počeo s njima. Ali prepoznati ga – bijaše uskraćeno njihovim očima.“ (Lk 24, 15-16) Gledaju, a ne vide. Imaju oči, a slijepi su.

Prvi svjedoci Isusova uskrsnuća naučili su da je gledanje proces. Boga se ne upoznaje odjednom. Potrebno je vrijeme... i neprestano čišćenje pogleda jer „blago čistima srcem: oni će Boga gledati.“ (Mt 5, 8) Slijepoća se nadvladava gledanjem. „Zašto se prepadoste? Zašto vam sumnje obuzimaju srce? Pogledajte ruke moje i noge! Ta ja sam! Opipajte me i vidite jer duh tijela ni kostiju nema kao što vidite da ja imam.“ (Lk 24, 38-39)

Mutna slika pomalo se bistri. Najprije se vide detalji, naizgled nevažni, a potom se otvara cjelina. „Prvog dana u tjednu rano ujutro, još za mraka, dođe Marija Magdalena na grob i opazi da je kamen s groba dignut.“ (Iv 20, 1) Marija je zapazila detalj na grobu, a Petar u grobu: „A Petar usta i potrča na grob. Sagnuvši se, opazi samo povoje. I vrati se kući čudeći se tome što se zbio.“ (Lk 24, 12) Oči se počinju otvarati: „Tada uđe i onaj drugi učenik koji prvi stiže na grob i vidje i povjero.“ (Iv 20, 8)

I ti gledaj! Uči se gledati, primjećivati sve oko sebe. Napose gledaj u križ. Tu se krije tajna uskrsnuća. Tomu nas uči Kraljica Mira: „Danas vas na poseban način pozivam, da uzmete u ruke križ i da promatrate rane Isusove.“ (25. ožujka 1997.)

I tebi je potrebno vrijeme da bi shvatio, da bi ti se otvorile oči. Ali ne boj se,

uđi u taj proces! Započni danas! Gledanjem, kontemplacijom, naučit ćeš spoznavati tajnu koja je skrivena. Primjer ti daju dvojica učenika čiji se pogled bistri dok su s Isusom na putu iz Jeruzalema prema Emausu.

U susretima s Uskrsnim učenicima su naučili važnu lekciju da Bog nije tamo gdje ga traže. Bog je obično tamo gdje ga ne očekuju. Traže ga u grobu, a on nije tamo. Anđeo ih prekorava: „Što tražite Živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego uskrsnu!“ (Lk 24, 5) Nisu ga očekivali ni kad su ribarili, a on bijaše baš tamo: „Kad je već svanulo, stade Isus na kraju, ali učenici nisu znali da je to Isus.“ (Iv 21, 4)

Možda se i ti razočaraš jer ne nalaziš Boga tamo gdje ga tražiš. „Točno znaš gdje moraš tražiti. To je razlog zašto ne nalaziš Boga.“ (A. de Mello) Monah Sisos je govorio: „Traži Boga, ali ne pitaj gdje stanuje.“

Jedna od velikih poteškoća u vjeri su misli, predodžbe, slike o Bogu. Isti problem imali su prvi svjedoci uskrsnuća. Primjerice, Marija Magdalena koja ne prepoznaje Isusa jer misli „da je to vrtlar“ (Iv 20, 15). Ona ima svoju „fiksnu“ sliku kakav bi Isus trebao izgledati. Zato ga ne prepoznaje. I iz još jednoga razloga: jer je Bog uvijek drukčiji nego što mi zamišljamo.

Ni mi ne vidimo ljude jer smo u svojim mislima, u svojim predodžbama kako bi netko trebao misliti i ponašati se. Ne vidimo Boga jer imamo ukalupljeno mišljenje kako i kada bi Bog trebao djelovati. Pritom zaboravljamo Isusove riječi: „Vjetar puše gdje hoće; čuješ mu šum, a ne znaš odakle dolazi i kamo ide. Tako je sa svakim koji je rođen od Duha.“ (Iv 3, 8)

Da bismo vidjeli, trebamo se okrenuti kao Marija Magdalena: „Kaže joj Isus: ‘Marijo!’ Ona se okrene te će mu hebrejski: ‘Rabbuni!’“ (Iv 20, 16)

Trebamo se obratiti od svojih misli, predodžbi, slika i uvjerenja k stvarnosti – k Isusu! Dakle, trebamo se okrenuti da bismo vidjeli Isusa kakav jest, a ne kakvim ga mi zamišljamo.

Važna nam je još jedna lekcija da bismo vidjeli: trebamo naučiti puštati slike: „Isus će Mariji: ‘Ne zadržavaj se sa mnom jer još ne uzidiš Ocu...’“ (Iv 20, 17)

Ne zadržavaj se slijepo i tvrdoglavo kod neke slike, nekog uvjerenja bilo da je riječ o Bogu, bilo o ljudima. Uvijek puštaj slike, misli, uvjerenja, predodžbe i otvaraj se novom susretu, događaju...

Možda misliš da je Boga moguće susresti samo u nekim izvanrednim situacijama i na posebnim mjestima kao što su crkva, hram... Da, prvenstveno tamo. Sjetimo se dvanaestogodišnjeg Isusa koji nas na to upućuje: „Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?“ (Lk 2, 49) No, Boga možemo susresti i na drugim mjestima o čemu svjedoče apostoli koji su dobili uputu: „Ide pred vama u Galileju! Ondje ćete ga vidjeti“ (Mk 16, 7) Oni Uskrslog susreću za vrijeme svog svakodnevnog posla – dok ribare. Prema Kraljici Mira i priroda je mjesto

I u tebi se ponekad pojavi strah koji te zatvori, ali ako na koncu ne pobijedi strah, nego Isusove riječi „Mir vama!“, u tebi djeluje Uskrs. I u tebi se ponekad pojavi sumnja kao i u Tomi, ali u tebi je Uskrs ako se sumnja pretvori u vjeru. I u tvom životu ima svađe, ali ako nema ogorčenosti i mržnje, u tebi djeluje Uskrs. I u tvom životu ima boli i trpljenja, ali ako nema očajavanja, ti si kršćanin u kojem djeluje Uskrs.

susreta s Bogom: „Danas vas pozivam da počete u prirodu jer ćete tamo susresti Boga Stvoritelja.“ (25. listopada 1995.)

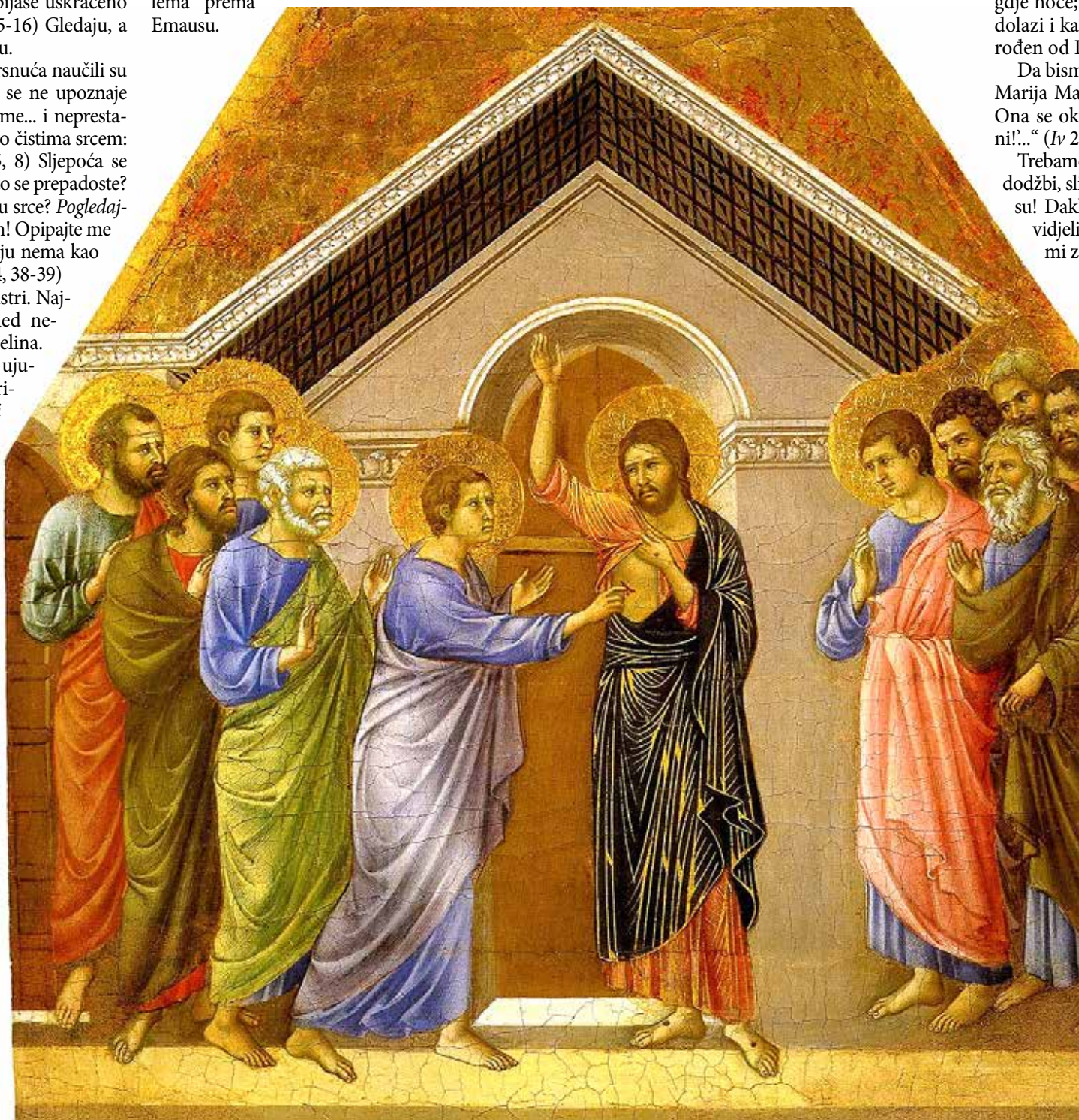
Kako su istinite riječi pjesnika Antuna Branka Šimića:

*Ne pružaj miso u praznu daljinu
Uza te Bog je. Otvori sva čula...*

Narod će reći da su u strahu velike oči. Učenici su „u strahu od Židova bili zatvorili vrata“ (Iv 20, 19). Kada se čovjek zbog straha zatvara prema drugima, nestaje mira, a nejasnoće postaju veće. Svojim dolaskom i riječima „Mir vama!“ (Iv 20, 19) Isus učenike oslobađa straha i donosi jasnoću: „I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina.“ (Iv 20, 20)

I u tebi se ponekad pojavi strah koji te zatvori, ali ako na koncu ne pobijedi strah, nego Isusove riječi „Mir vama!“, u tebi djeluje Uskrs. I u tebi se ponekad pojavi sumnja kao i u Tomi, ali u tebi je Uskrs ako se sumnja pretvori u vjeru. I u tvom životu ima svađe, ali ako nema ogorčenosti i mržnje, u tebi djeluje Uskrs. I u tvom životu ima boli i trpljenja, ali ako nema očajavanja, ti si kršćanin u kojem djeluje Uskrs.

Sad znaš što treba činiti kada se pojave nejasnoće: bistrenje pogleda i srca događa se na putu s Isusom, u susretima s njim... u molitvi i Misi, u klanjanju, u molitvi pred križem, u prirodi, u svakodnevnu radu i susretima s ljudima...

Sve javljajmo Gospodinu, **sve** dijelimo s njime

Gospodine, evo onaj koga ljubiš, bolestan je (Iv 11, 3)

fra Kristijan Stipanović

Svi koji smo bili na Podbrdu ili Križevcu uočili smo natpise „Silentium – Tišina“. Oni sve posjetitelje podsjećaju da se nalaze na mjestu molitve, a za molitvu je potrebna tišina. Na žalost, unatoč natpisima neki posjetitelji ipak pričaju ili na neki drugi način ometaju ljude u molitvi. No, ne želimo razmišljati o tome, nego se usredotočiti na sadržaj natpisa.

Tišina je važna jer je preduvjet kvalitete, odnosno sabranosti molitvi. Zanimljivo je da na natpisima ne piše kako ili što moliti, samo piše da treba biti tišina jer svatko će od prisutnih u tišini moliti na svoj način. Volio bih, stoga, da skupa razmišljamo baš o sadržaju molitve, odnosno o tome kako moliti, kojim riječima i s kakvim stavom stupiti pred Gospodina. U našem razmišljanju poslužiti ćemo se dvjema molitvama koje smo čuli u evanđelju. Jedno je molitva upućena Isusu, a drugo je Isusova molitva upućena Ocu nebeskom. Što iz tih dviju molitava možemo naučiti o molitvi?

Gospodine, evo onaj koga ljubiš, bolestan je

Marta i Marija poručuju Isusu: „Gospodine, evo onaj koga ljubiš, bolestan je.“ Na prvi pogled ništa posebno - dvije sestre poručuju Isusu što se događa s njihovim bratom. Međutim, to je molitva, i to molitva iz koje možemo mnogo naučiti za svoj duhovni život.

Nedavno sam pročitao poticajan tekst na jednom katoličkom portalu. U tom tekstu autor piše kako je bio na svetoj Misi za vrieme godišnjeg odmora. Misu je predvodio mladi svećenik koji je održao kratku homiliju nakon evanđelja u kojem je opisana smrt Ivana Krstitelja. U tom je ulomku tek na kraju spomenut Isus. Evanđelist kratko zapisa da su Ivanovi učenici sve to javili Isusu. Mladi je svećenik rekao prisutnim vjernicima da

i oni čine to isto - da javljaju Isusu sve što se događa u njihovu životu.

To su u stvari učinile i Marta i Marija - javile su Isusu što se događa s njihovim bratom. To i mi trebamo činiti. Molitva je u stvari naše zajedništvo s Bogom, zajedništvo u kojem dijelimo sav svoj život s Gospodinom. Javljači Isusu sve što se događa u našem životu i životu naših bližnjih, dijeliti s njim sve iz života, predati mu sav život - to je molitva, tako bismo i mi trebali moliti.

Gospodinu se trebamo uvijek javljati i sve mu trebamo javljati. Na žalost, često se dogodi da se Bogu obraćamo samo kad nam se u životu dogode poteškoće i problemi. Kao da je samo ono negativno sadržaj našega života - smrt, bolest, neuspjesi, neredi bilo koje vrste...

Takve su i glavne vijesti u svim medijima. Uglavnom se govori o negativnim pojavama u društvu, kao da je vijest samo ono zlo i loše: ubojstva, nasilje, sukobi, pljačke, optužbe... Zar naša molitva nije ponekad slična tome? Zar ponekad ne molimo kao da nema ništa dobra u našem životu? Istina, u evanđeoskom ulomku čuli smo da dvije sestre javljaju Isusu da je njihov brat bolestan, ali uvjeren sam da mu nisu samo to javljale jer evanđelist ističe da su oni bili Isusovi prijatelji, a prijatelji međusobno dijele i dobro i zlo. Javlajmo sve Gospodinu, dijelimo s njime sve: i uspjehe i neuspjehe, i zdravlje i bolest, i radost i žalost, i smijeh i suze... On želi da mu predamo sav svoj život jer će se tada ostvariti istinsko zajedništvo s njim. To je vjera, to je ljubav.

„Onaj koga ljubiš...“, riječi su koje ne smijemo previdjeti. Molitva je javljanje onomu koji nas ljubi. Ne samo što nas ljubi, nego on i zna sve o nama i našim bližnjima. Zapravo, javljanje nije radi njega, da on sazna nešto što inače ne bi znao. On je znao što se dogodilo Lazaru, on zna i što se događa nama i našim milima i dragima. Ipak, on želi da mu to javimo jer je to čin vjere. Javljanje je radi

Srinmila Lelija Paris

nas - da živimo svoju vjeru u Boga koji nas ljubi, da mu predajemo svoj život.

Tko je više ljubio Lazara, njegove sestre ili Isus? Tko mene voli više od Boga? Zar muž voli ženu više nego što ju voli Bog? Zar roditelji više ljube svoje dijete nego što ga Bog ljubi? Valja nam shvatiti da Bog ljubi svakog čovjeka više od nas - u toj vjeri treba dijeliti s njim svoj život. Vjerujemo u Boga koji nas ljubi i koji s nama u svemu surađuje na dobro, kako kaže sv. Pavao (*Rim 8, 28*).

Oče, hvala ti što si me uslišao

Isusova molitva Ocu na kraju evanđelja vrlo je čudna. Isus zahvaljuje Ocu prije nego što se išta dogodilo. Zahvaljuje za uslišanje i kaže da ga Otac svagda uslišava. Gospodin nas ovim riječima poučava s kakvim stavom treba moliti - kršćanin moli uvjeren da ga Bog uslišava. Bog nas je uslišao! Zapravo, svaka je naša molitva uslišana. Možda ćemo na ove riječi pomisliti da to nije istina jer smo toliko puta molili i ostali neuslišani. No, je li to stvarno tako?

Istina, da bi molitva bila uvijek uslišana, potrebno je uvijek moliti, odnosno svaki dan biti u zajedništvu s Bogom. Isus je uvijek molio, živio u zajedništvu s Ocem, bio s Njim svakog trenutka i zato je uvijek bio uslišan. Ako preispitamo svoj život, uočimo da smo ponekad, a možda i često nestalni u molitvi i zato nismo uslišani. S druge strane, postoji opasnost od trgovine u molitvi u smislu da odmah očekujemo da nam se „plati“, odnosno ispune naše želje i zahtjevi. Molitva nije trgovanje i Bog nikad ne će s nama trgovati. Molitva treba biti izraz vjere i ljubavi. Ona se ne treba voditi logikom „dam da daš“.

Što su tražile Marta i Marija od Isusa? Iz njihovih razgovora s Isusom uočavamo da su tražile da Lazar ne umre: „Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro.“ Iz ovih je riječi jasno njihovo očekivanje. Što im je, pak, Gospodin dao? Dao im je živa i zdrava brata, ali i puno više od toga - dao im je znamenje po kojem su mogle one i svi drugi povjerovati da je sam Isus uskrsnuće i život. Uočavamo da Bog uvijek uslišava, ne onda kad smo očekivali i ne na način na koji smo očekivali, ali uslišava jer daje ono što nam je stvarno potrebno. Bog nas ljubi i zna što nam je potrebno. Upravo zato trebamo vjerovati da nas on uvijek uslišava i s tom vjerom, s tim pouzdanjem upućivati mu svoje molitve. Svaka je molitva zapravo sama po sebi uslišana jer nas povezuje s Bogom, koji je najveće dobro. Ima li išta u našem životu što je veće ili dragocnije od Boga? Ima li ijedna stvarnost važnija od Boga? A molitva nam upravo to daje - zajedništvo sa živim i svemogućim Bogom.

Isus je uvijek molio, živio u zajedništvu s Ocem, bio s Njim svakoga trenutka i zato je uvijek bio uslišan. Ako preispitamo svoj život, uočimo da smo ponekad, a možda i često nestalni u molitvi i zato nismo uslišani. S druge strane, postoji opasnost od trgovine u molitvi u smislu da odmah očekujemo da nam se „plati“, odnosno ispune naše želje i zahtjevi. Molitva nije trgovanje i Bog nikad ne će s nama trgovati. Molitva treba biti izraz vjere i ljubavi. Ona se ne treba voditi logikom „dam da daš“.

Da ne ostane u grobu

U prošloj sam korizmi pročitao zanimljiv križni put. U razmatranju nad 14. postajom - Isusa polažu u grob - autor je napisao da Isus nije ostao u grobu u koji su položili njegovo tijelo. No, moguće je da naš križni put, da bilo koja naša molitva ostane u grobu, da ne uskrsne. Naime, ako ono o čemu smo razmišljali i što smo molili ne provedemo u djelo, onda sve to ostaje u grobu, ostaje mrtvo i beživotno. Valja nam se stoga truditi da sve poticaje koje smo primili u razmatranju, u molitvi, provedemo u djelo, odnosno da ih se trudimo ostvariti u svakodnevnom životu.

Volio bih da tako bude i s ovim razmišljanjem o molitvi na temelju evanđeoskog izvještaja o uskrsnuću Lazara. Pokušajmo ove poticaje učiniti dijelom našega života. Javlajmo Gospodinu sve što se događa u našem životu, dijelimo sve s njim i sve mu predajmo u ruke i, što je najvažnije, vjerujmo da nas on uslišava jer nas poznaje i ljubi vječnom ljubavlju.

Neka po zagovoru i primjeru Marije, Kraljice Mira, naš život bude u zajedništvu s Bogom Ocem, Sinom i Duhom Svetim. Amen.

Marija – naša moćna zagovornica

Mjesec svibanj posvećen je Marijini štovanju. Rado dolazimo u Marijina svetišta jer je volimo i znamo da i ona nas neizmerno voli. Tako nam je drago biti pokraj Majke jer znamo da nas ona najbolje razumije i uvijek je spremna pomoći. Svako se kršćansko srce, kao samo od sebe, okreće prema nebeskoj Majci u želji da živi u većoj intimnosti s njome, da s njom učvrsti svoju povezanost.

fra Petar Ljubičić

Velika nam je utjeha i potpora što nam na našem duhovnom putu – često zamornu i tešku – dolazi u susret nebeska Majka! Uz nju sve postaje lakše. Naše srce, malodušno i umorno, tjeskobno i nesigurno, uznemireno olujama uz nju nalazi novu snagu, novu nadu i novu svježinu za daljnji hod kroz život.

Naša je nebeska Majka prije nas prošla tijesnim putem koji vodi svetosti, nosila je križ prije nas. Ona nas u potpunosti razumije kao svoju djecu koja su u nevolji i potrebi. Možda se koji put ne usudujemo upravit pogled na Isusa, bogočovjeka koji nas toliko nadilazi svojim božanstvom, ali pokraj njega je Marija, odlikovano biće – njegova Majka, ali i naša, nama slična i prema tome pristupačna kao uzor.

Crkva se Marije sjeća brojnim svetkovinama, blagdanima i spomendanima. Spomenimo barem one poznatije: Bezgrješno začeće, Blagovijest, Velika Gospa, Mala Gospa, Pohodjenje Marijino, Prikazanje u hramu, Gospa Karmelska, Marija Kraljica, Majka Božja Bistrička, Žalosna Gospa, Marija Majka Crkve...

Osim toga njoj su u Crkvi posvećena bezbrojna hodočasnička mjesta. Dovoljno je sjetiti se samo onih najvećih: Lurd, Fatima, Banneux, Mariazell, Maria Laach, Chartres, Censtohova, Pompeji, Maria Maggiore... Ili, pak, naših mjesta: Marija Bistrica, Trsat, Sinj, Skrpjela, Klostar kod Kobasa, Remete, Kamenita vrata, Trški vrh, Letnica, Pleternica, Krasno, Gospa Snježna. Njoj su posvećene mnoge crkve.

Također, u novije vrijeme, brojni su misni formulari u čast Majke Božje. Njoj u čast puk moli prekrasne molitve, poput *Zdravo Kraljice, O Gospođo moja...* i mnoge druge.

Osobito se među njoj posvećenim molitvama ističu krunica i litanije. A marijanske su pjesme pune vjere i teoloških istina. Njezinu se srcu posvećuju vjernici da bi smjelije radili na evangeliziranju svijeta.

Tko je zapravo Blažena Djevica Marija?

Blažena Djevica Marija je najljepša i najdraža Žena svijeta. Najveća Majka i najčistija Djevica, najblagoslovljenija od svih žena. Nju grijeh nikada nije dotaknuo. Začeta je u milosti, slobodna od svake sjene grijeha. Bezgrješnost je očuvala i blaženom postala. Njezina bezgrješna čistoća prosijava milošču...

Sveti Joakim i Ana darovali su joj zemaljski život nakon dugih godina posta i molitve. A sam Bog – Otac, Sin i Duh Sveti – darova joj u tom prvom trenu dušu prepunu milosti, obilje Božje ljubavi.

Bog je Mariju odabrao po ljepoti duše i plemenitosti srca, po krasoti same milosti. Bila je sveta: puna Boga, puna dobrote, ljubavi i poniznosti... I nitko Bogu nije tako mio kao ona. Bila mu je potpuno otvorena, predana njegovoj volji, slobodna da mu se daruje u ljubavi. Ljubila je Gospodina i služila mu svim silama.

Marija je obećana kao nova nada bolje svijeta u samim prapočetima ljudske povijesti. Onoga nesretnoga dana, kad su naši praroditelji zgriješili, kada su počinili istočni grijeh, istoga su trena izgubili sebi i svima nama neizmerno bogatstvo: Božju milost i Njegovu ljubav, izgubili su nevinost duše, svetost, sreću, mir... Poslije su se na svijet sli-

le bezbrojne nevolje i patnja, a sve poradi grijeha jednoga čovjeka.

Ona je velikodušnim potpunim predanjem darovala svoje srce Bogu i On je mogao upotrijebiti cijelo njezino biće za početak boljega svijeta. Ona je stavila svoj život Bogu na raspolaganje i u potpunosti prihvatila Božji plan spasenja. Nije pitala što će joj budućnost donijeti, nego što Bog sada od nje traži. Nije pitala što drugi rade, nego što ona ima učiniti.

Blažena Djevica Marija je naša svemoćna zagovornica kod svoga Sina. Ona nas zagovara kao njegova Majka. Marija je nada svih onih koji očajavaju, ona je pomoćnica nas grješnika, ona je suspiateljica kršćana. Ona nas neprestano gleda svojim majčinskim očima.

Sv. Bernard izražava se slikovito: Krist je izvor duhovnoga života, veli on, ali životvorna voda iz tog izvora ne teče do nas izravno, nego kroz Mariju koju je anđeo nazvao „punom milosti“. Bog je Mariju obasuo tolikom i takvom puninom duhovnih dobara da nam svako dobro po njoj dolazi. Može se s pravom reći da kao što se dan ne može zamisliti bez sunca, ni ovaj se svijet ne može zamisliti bez Marije.

Marija je Majka Božja, majka cijele Crkve, naša majka i majka svakog pojedinca.

Marija, dakle, kao duhovna majka ljudi i posrednica svih milosti u vrhunaruvu redu,

vrši ulogu majke čitava čovječanstva. Ona nam je darovala Krista, koji je naš život. Ona će nam priskrbiti i posljednju milost ustrajnosti koja će nas iz ovog zemaljskog života dovesti u vječno blaženstvo.

Marija nam je uzor u vjeri, ljubavi i molitvi

Ako je Bog htio da sve dobivamo preko Marijinih ruku, trebalo bi onda da je što više častimo i štujemo. Ali kako i na koji način štovati Mariju? Naša marijanska pobožnost može biti raznolika. Ponajprije, mi Mariju ne častimo kao Boga. Ona je samo stvorenje, najodličnije Božje stvorenje u kojem se zrcali snaga Božje odluke i milosti. Sve što je na Mariji dostojno štovanja, Božje je djelo. Ona je zrcalo Božje ljubavi za ljude, stoga nju štujemo, a Bogu se klanjamo. Mariji se ne klanjamo, samo se Bogu treba klanjati i njemu jedino služiti, tako stoji u Svetome pismu. Mariju častimo, a Bogu se u njoj divimo i samo njemu klanjamo.

„Marija je Isusova majka. Ona je Bogorodica, a to znači da je rodila Isusa ne samo kao čovjeka, nego i kao Boga. Ona je rodila čitavu osobu Bogočovjeka Isusa Krista. Časteći zato Mariju, častimo je kao onu koja je obdarena Božjim milostima, i u čijoj je utrobi Isus postao čovjekom. Ako nam je Božja riječ tako dragocjena da je s poštovanjem i čašću govorimo, nosimo, čitamo i

razmatramo, onda je i Marija poput te ljudske svetopisamske riječi nositeljica osobne Božje riječi – Sina Božjega. Ako se s poštovanjem odnosimo prema svetim vjernicima, onda osobito poštovanje zaslužuje Majka Božja. Prezirati nju, znači prezirati Boga koji ju je izabrao da bude majkom Sina Božjega. Nju štovati znači slaviti i častiti Božje djelo i Božju prisutnost u Mariji.“ (Dr. Tomislav Ivančić)

Marija je naša moćna zagovornica. Zato je častimo i zazivamo za pomoć. Od Marije ne tražimo da nam nešto daruje, nego da nas zagovara kod Boga. Mariju molimo, kao moćnu zagovornicu, da za nas moli i da nam od Boga isprosi milost.

Mariju častimo kao primjer našoj vjeri, molitvi i ljubavi. Od Marije učimo kako bi trebalo vjerovati. Za Mariju je vjera čin potpuna predanja i povjerenja u Boga. Sjetimo se samo naviještenja! Marija ne zna točno kako će postati majkom, ali ona ima riječ anđelovu i vjeruje, daje se posvema na raspolaganje Božjoj volji. Ona govori velike blažene riječi: „Evo mene službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi Tvojoj!“ (Lk 1, 38)

Gledajmo Mariju kao uzor molitve. Njezin je život bio trajna molitva. Ona moli srcem, s ljubavlju. Zdušno. Tako i nas uči. To znači potpuno se otvoriti Bogu i dati mu prvo mjesto u svome životu – sve mu predati u potpunu povjerenju, imati u Njega potpu-

no pouzdanje i od Njega se svemu dobrome nadati. Najbolji nam je primjer njezin *Magnifikat*, ushićen kliktaj slobodne i radosne duše. Hvalospjev počinje hvalom Bogu što je Mariju učinio sudionicom u spasenju. Vrhunac je u slavljenju veličanstvenih Božjih djela oko spasenja izabrana Božjega naroda. Hvalospjev obuhvaća spasenje svih ljudi. Ono je počelo s Božjim utjelovljenjem i nastavlja se dalje...

Nadalje, Marija je uzor našoj pripravnosti i dobrohotnoj ljubavi. O tome nam svjedoči događaj u Kani. Marija je zajedno s Isusom bila na svadbi u Kani Galilejskoj! Zaručnici su se našli u velikoj nevolji. Nestalo im je vina. Gospa je to primijetila i rekla Isusu da nemaju vina. Isus je oko 600 litara vode pretvorio u dobro vino. To je bilo Isusovo prvo čudo. Tim prvim znamenjem Isus je pokazao da je pravi Bog i da može sve. Tako je objavio svoju slavu i slavu svoga Oca. Učenici su tada u njega još više povjerovali.

Mi Mariju štujemo i radi svih milosti kojima ju je Bog obasuo. Svako ispravno štovanje Marijino upravljeno je, u konačnici, na Boga od kojega i Marija prima svu svoju vrijednost. I kad je Bog posljednji cilj, naša je pobožnost prava.

Konačno, mi štujemo Mariju kad je gledamo kao prototip i velik znak otkupljene čovječanstva. U njoj otkrivamo kako bi trebao teći naš život, kakav plan Bog ima s nama, kakav sa svakim vjernikom.

Marija uznesena na nebo! To znači da je Marija potpuno spašena i uzvišena. Ona je postigla svoju sreću i puninu u Bogu. Kako ova punina izgleda, još ne znamo. To ćemo, ako Bog da, iskusiti kada dođemo u raj. Za to se isplati vjerovati, moliti i živjeti.

Marija je bila i ostala majka i posrednica između svoga Sina i cijeloga čovječanstva. Upravo nam je preko Marije Bog podijelio neizmjerne milosti. Tko bi sve pobrojio kolike je samo razgovore vodila s dušama... kolike je pohode na zemlju učinila da bi prenijela poruke svoga Sina i nebeskoga Oca. Naša nebeska Majka ne dolazi s porukama da bi nas strašila, nego da nas opomene i upozori na pogibelji koje nam prijete, da bismo se obratili i spasili sebe i svoju braću i sestre. Marija nas žarko voli kao svoju djecu i želi da se svi spasimo.

Tko god voli Isusa, taj će zavoljeti i Mariju. Tko se pak obrati Mariji, bit će doveden k Isusu. U Njemu i po Njemu ona je Kraljica svijeta.

Isus nas je sam potaknuo da Mariju molimo i s pouzdanjem u njezinu ljubav vjerujemo Bogu. Na križu je, govoreći učeni-

Nastavak na 16. str. ►

Učiti od sunca i cvijeta

S fra Slavkom Barbarićem razmišljamo o duhovnom rastu

fra Marinko Šakota

I deš na misu, ispovjediš se uoči Uskrsa i Božića, ali je u tebi nezadovoljstvo jer ne osjećaš nimalo duhovnoga napretka. Sve je isto, monotono, mrtvo. Tako doživljavaš misu, molitvu, krunicu, klanjanje... Možda isto osjećaš u svojim međuljudskim odnosima. Nema života. Nema radosti. Na takvo se stanje navikneš i možda pomisliš da se ne možeš promijeniti i da tako mora biti.

No, mora li tako ostati? Može li biti drukčije? „Jedino čovjek u svojoj slobodi može kazati: Ne ću rasti! Može se odlučiti za lijenost. Kad god nečim pogoduje toj lijenosti, čovjek se suprotstavlja praiskonskoj volji Božjoj koja je svemu stvorenome odredila zakone rasta.“

„Bogu nije svejedno kako se mi ponašamo. Jer, kojemu je ocu svejedno kako mu djeca rastu i kako napreduju?! Kojemu bi vrtlaru bilo svejedno kad bi sjeme jednoga cvijeta odlučilo rasti samo napola i ne rasti do punine?! Bio bi sigurno žalostan i obezvrijeđen jer je uzalud radio i jer se njegovo povjerenje izigralo.“ No, mora li zaista tako ostati? Može li se isto promijeniti?

Odnos sunca i cvijeta prikladna je slika za duhovni rast. Ako ima sve ispunjene uvjete za rast (sunčevu svjetlost, toplinu, vodu...), cvijet ne može ne cvjetati.

„Sunce je svojim svjetlom i svojom toplinom najprije blizu sjemenki i stabljika, a one snagom nutarnjega zakona rasta osjete to i otvaraju se. Važno je samo da se sjeme ne odvoji od djelovanja sunca i sve će krenuti...“

„Što se tiče našega duhovnoga rasta te približavanja Isusu, glavno se dogodilo. Isus nam je blizu i mi se trebamo samo izložiti njegovoj blizini i sve će preprjčke biti otklonjene, život će proklijati i donijeti svoje plodove.“

Isus je sunce naše duše. Otvorimo mu se u misli, klanjanju, ispovjedi. Uzmimo vremena za „sunčanje“ da nam se u dušu ponovno vrati toplina (ljubav)...

Ako je u tebi sada zima, zar zaboravljaš da je moguće proljeće? O tebi ovisi hoćeš li učiti od sunca i cvijeta...

Vidioci govore

Marija Pavlović-Lunetti 5/9

Kada je Gospa počela davati poruke za župu svakoga četvrtka i kada su počeli dolaziti hodočasnici, mi smo govorili da su te poruke za nas, za međugorsku župu. Bili smo ponosni što nam Gospa daje poruke. Bili smo ponosni što svim snagama odgovaramo na ono što ona traži. Kada je ona spomenula post, sjećam se da smo cijelo mnoštvo pitali hoćemo li danas na Gospine nakane postiti o kruhu i vodi kako ona traži, i mnoštvo je svim srcem reklo: „Da!“ Danas, na žalost, više nije tako. Petkom tako često osjetimo dobar miris ribe koji dolazi iz kuća koje spremaju hranu za svoje hodočasnike. Mi ipak vjerujemo da je moguće ono što Gospa kaže: „Postom i molitvom mogu se zaustaviti čak i ratovi.“

Gospa je u jednoj poruci rekla: „Ne govorite o postu, nego počnite postiti.“ Najprije smo počeli postiti petkom, kako je Gospa tražila. Malo-pomalo Gospa nas je poticala da se odričemo svega onoga na što smo navezani: televizije, alkohola, cigareta... Momci iz naše molitvene skupine odlučili su da ne će pušiti. Tako smo na konkretan način počeli ne samo post nego i molitvu. Na početku je Gospa tražila da molimo sedam *Očenaša*, *Zdravomarija* i *Slava Ocu*..., onda krunicu pa sva tri dijela krunice, a sada, zahvaljujući Svetom Ocu, imamo četiri dijela krunice.

Gospa je tražila da kao molitvena skupina molimo tri sata. Malo-pomalo tražila je od nas da nam život postane molitva. Tako smo se počeli obraćati. Počeli smo mijenjati svoj život. Kad nam je Gospa rekla da postoji raj, pakao i čistilište, shvatili smo da ne treba misliti samo na materijalno, nego i na duhovno. Naš život ne ovisi samo o kruhu. Naša duša treba molitvu i obraćenje.

Tajna Velike subote

Tumačenje znakova osobno je iskustvo vjere koju čovjek ima prema Gospodinu. Znakovi su pred našim očima, pred nama je otvorena knjiga Božjega svijeta koji se otkrio u Isusu Kristu.

fra Tomislav Pervan

Gospodin je u grobu. Položen je u novi grob, gdje još nitko nije bio pokopan. Grob je znamen prijelaza iz staroga u novo. Na Veliki petak, nakon polaganja Isusova tijela u grob, zatvara se kružnica zemaljskoga života. Velika subota je, naizgled, vrijeme mirovanja. Ali Isus ne miruje. Najava je to uskrsnoga jutra, novoga stvaranja, novoga početka. Evanđelja nam pripovijedaju kako su žene smušene, zbunjene, kako su došle na Isusov grob, i kako su se prestrašile. Donijele su sa sobom mirisave pomasti, ulje. Međutim, uzalud. Isusa nisu našle u grobu. Oduzeta im je i posljednja utjeha koja im je još preostala: iskazati poštovanje svojem Učitelju, onako tragično preminulu. Vraćaju se natrag u grad i javljaju učenicima. Ivan i Petar žure na grob da vide što se to dogodilo. Ivan stiže prvi, ali daje Petru prvenstvo da prvi stupi u grob. I što Petar vidi? Vidi povoje, smotane i na jednome mjestu, ali ne shvaća što se dogodilo. Ivan, naprotiv, stupa naprijed, vidje i *povjerala* (usp. *Iv* 20, 8).

Petar vidi, ali još ne vjeruje. Ivan vidi i vjeruje. On zna tumačiti znakove – to je osobno iskustvo vjere koju čovjek ima prema Gospodinu. Znakovi su pred našim očima, gotovo da je pred nama otvorena knjiga Božjega svijeta koji se otkrio u Isusu Kristu. Znakovi su to pred kojima čovjek može samo zanijemjeti, zaustaviti se i potražiti njihov dublji smisao. I mi se uvijek iznova vraćamo na grobove svojih milih i dragih. Grobovi kriju posljednje ostatke onih s kojima bijasmo povezani. Na grobovima ostajemo ili kod svojih starih poimanja ili nas upozoravaju da skrenemo pozornost na nešto posve novo, nečuvano, nevideno – na onostrano.

Velika subota – to je vrijeme rađanja novoga. To je vrijeme, da tako kažemo, trudnoće, to je vrijeme pripreme za Isusovo drugo rađanje. Za svojega prvoga dolaska na ovaj svijet Isus je izabrao Marijino krilo. Utjelovio se i postao čovjekom. Bog dolazi u tijelu među nas ljude. Na Veliku subotu priprema se naše pobožanstvenjenje. Naime, čovjek postaje bogolik. Isto tako i

čovjekova povijest. Sve se stapa, uvire u Boga. Grob je ono krilo zemlje u koje je položeno mrtvo Isusovo tijelo. To nepomično, mrtvo tijelo, izubijano, izmrcvareno, izobličeno, u grobu se preobražava u uskrsno tijelo, proslavljeno. U grobu se zbiva preobrazba iz staroga u novo. Ova zemaljska tvar, materija, postaje bogolikom. Cjelokupno stvorenje pozvano je sudjelovati u slobodi i proslavi djece Božje, pozvano je uskrsnuti, upravo zbog Isusova uskrsnuća. Sve se to odvija negdje u tajnosti, u tami groba, znakovito u rasponu između Velikoga petka i uskrsnoga jutra, početka novoga stvaranja. Zemlja se ispunjava zbiljom uskrsnuća i uskrisavanja.

Tekstovi iz evanđeoskih izvješća naglašavaju da Isusov grob bijaše *nov*, isklesan u stijeni. U njemu nitko još nije bio pokopan. Josip iz Arimateje dao je svoj grob Učitelju. Dao je nov grob, čist i djevičanski. Upravo kao što i Marijino krilo bijaše djevičansko, raspoloživo, nevino, slobodno.

Prazan grob je mjesto i mogućnost za plodnost. *Sretna si ti, Milosna, puna milosti, jer si slobodna, nisi vezana uz sebe, jer si sebe od sebe ispraznila. Tvoja je nutrina slobodna, otvorena biti majčinskim krilom. Riječi po kojoj Bog ulazi u povijest, po kojoj Bog postaje dijelom povijesti, sama povijest.* I kao što je Marijino majčinsko krilo bilo mjestom, stanom u kojemu se pripremalo prvo rođenje Isusa Krista, tako i unutrašnjost zemlje i povijesti kriju u sebi sjemenke drugoga Kristova rađanja. Nosimo Krista u sebi s nadom u osobno uskrsnuće. Govori o tome Pavao, o preobrazbama u samoj prirodi (*1 Kor* 15, 35-49), o pretvorbi ličinke u predivna leptira. Tko je samo kadar predočiti pretvaranje one ogavne gusenice u leptira, u pojam ljepote i bezbrižnosti? Kontinuitet je to u gotovo apsolutnome diskontinuitetu. Ako već u samoj prirodi nalazimo primjere i slike uskrisavanja pretvorbe, zašto bismo isključivali preobrazbe većega stupnja i naravi?

Čovječanstvo se još uvijek nalazi u stadiju svanjanja, svanuća. Upravo kao na uskrsno jutro. Znakovi nose u sebi dublje, skriveno značenje. Kamen se odvaljuje, otvara se prostor u kojemu se rađa novo, nečuvano.

Iz praznine izbija nešto krajnje neočekivano. Grob je bio čist i nov da bi iz svoga otvora mogao primiti u sebe sjeme Nečuvanoga, Besmrtanoga.

Svaka riječ, svaki tekst, svaki pokušaj razumijevanja, svaka formulacija jest ono sjeme, ono zrno koje umire da bi na novoj razini, propusnoj za tajnu, uskrsnulo za novi život. Zbiva se to iznenada i neočekivano. Grobni se kamen odvaljuje, ispod njega izbija ono što je u posvemašnjoj tišini i skrovitosti klijalo i iskljivalo. Svatko je pozvan i prizvan da Krist u njemu raste i izraste, prema mjeri vjere koju netko ima. On treba ispuniti našu prazninu. Grob je kolijevka novoga života, čovječanstva koje započinje iznova živjeti prisutnošću Onoga koji je došao na ovaj svijet i koji iz groba, iz krila zemlje uskrisava. Sve je nabijeno snagom uskrsnuća, sve je trudno i treba donijeti život u novome životu, novoj stvarnosti.

▶ Nastavak s 13. str.

ku Ivanu, kao svoju oporuku izrekao: „Evo ti majke!“ (Iv 19, 26) A Majci je rekao: „Ženo, evo ti sina!“ (Iv 19, 26) Crkva je to shvatila ne samo u tom smislu da je Ivanu predana Isusova Majka i Ivan njoj, nego da se to odnosi na svakoga vjernika. Marija je od tada preuzela veliku zadaću i mi smo svi postali njezina djeca: sinovi i kćeri.

Pozvani smo moliti srcem krunicu i ponizno slaviti svetu Misu. Moliti krunicu znači s Marijom si posvijestiti Isusovo spasenje i nekako kroz otajstva krunice sagledati čitavu stvarnost naše vjere. Tako se otvaramo Bogu i rastući u vjeri postajemo sve svetiji, a to znači bliskiji i prijateljskiji s Bogom. Po molitvi krunice bezbrojni su se ljudi obratili i našli put do Boga.

„Oče, spasite mi dušu!“

To nam pokazuje i sljedeći primjer. Jedne večeri oko ponoći na vratima župnoga stana zazvonilo je zvonce. Svećenik se nakon naporna dana spremao na zasluženi počinak. Otvorio je prozor i upitao tko zvoniti i što želi. Čovjek srednjih godina vikao je: „Oče, spasite mi dušu!“ Svećenik mu je otvorio vrata i razgovarao s čovjekom koji se sav tresao i izgledao kao prosjak. Rekao je svećeniku: „Imajte malo vremena i poslušajte me... Ja nisam prije bio ovakav. Bio sam nekada mladić vrlo pobožan i vjerran. To zahvaljujem svojoj majci koja me tako odgajala. Uvijek me je zaklinjala da ostanem dobar. Ja sam joj to više puta obećao, ali nisam održao svoje obećanje. Počeo sam piti pa sam izgubio posao. Postao sam lijenčina i lopov. Evo, prije nekoliko minuta sačekao sam iza jedne zgrade radnika koji se vraćao s posla. Znam da je primio plaću. Napao sam ga i uzeo mu lisnicu s novcem i u isto vrijeme i krunicu. Kad sam vidio u svojoj ruci krunicu, prestrašio sam se. Vratio sam čovjeku njegov novac, a zamolio ga da mi ostavi krunicu. Siromašni radnik bio je duboko iznenađen. Ja sam se malo udaljio od njega, sjeo pod jedan zidić i gledao ovu krunicu. Onda se dogodilo nešto čudno. Imao sam viđenije: Vidio sam svoju majku kako moli krunicu. Čuo sam i njezine riječi: 'Sine moj, ja uvijek molim za tebe krunicu: obrati se!' Evo, to je razlog zašto sam odmah došao k vama. Pomozite mi, spasite moju dušu! Mama mi je rekla da se mogu odmah ispovijediti!“

Svećenik ga je ispovijedio i od tog trenutka čovjek je počeo živjeti novim životom.

Marija, Kraljica svibnja

Karlo Šego

Mjesec svibanj je mjesec koji je, uz listopad, na poseban način posvećen Blaženoj Djevici Mariji kao izraz odanosti i poštovanja prema Majci našega Spasitelja i našoj vlastitoj Majci koja ničije molbe ne odbija jer u nama gleda svoju djecu. Darovane su joj velike povlastice, ali joj je život bio skroman. Marija je blizu svima nama jer je živjela našim običnim životom, morala je, kao i mi, proći kamenitu stazu vjere, nade i ljubavi. Marija je bila puna vjere u najtežim trenucima kada su Isusa bičevali i razapeli na križ. U tim trenucima Marija nam pokazuje jačinu vjere u Boga. Život joj je sličio našem, ali se od našega ipak razlikovao po poslanju koje je imala. Njezina je duša bila savršena za poslanje koje joj je Bog priredio. Marija je bila okružena Božjom ljubavlju i njegovom milošću, ali ne zbog svojih krjeposti i zasluga. Sve je to ona primila kao Božji dar. Još u trenutku svoga začeca bila je predmetom Božje izvanredne ljubavi i nijednoga trenutka svoga života nije bila bez milosti Božje. Svi se mi rađamo u istočnome grijehu, jedino je Marija od toga bila izuzeta. Nije znala da je Bog u njoj ostvario čudo. Sve do dolaska anđela i njegova navještenja nije znala ništa o izvanrednoj milosti koju nosi

u sebi. U mjesecu svibnju na poseban se način sjećamo i razmatramo život Blažene Djevice Marije. U svibnju priroda oblači svećano ruho, mnoge biljke cvjetaju i u prirodi je sve puno boja i mirisa. Marija želi da se naše srce otvori u vjeri kao cvijet koji se otvara toplim zrakama sunca, ona želi da naša vjera raste i cvjeta kao cvijet u prirodi. Svibanj je, dakle, mjesec koji nas poziva na zajedništvo i molitvu s Marijom koja nas približava Isusu. Mjesec svibanj spontano je posvećen Blaženoj Djevici Mariji - jer je mjesec ljepote, mjesec buđenja života, a nitko nije ljepši od Marije i nitko nije pjevao životu kao Marija, Kraljica svibnja!

Marijin mjesec u svijetu

Prvo povezivanje mjeseca svibnja i Blažene Djevice Marije zabilježeno je u srednjem vijeku (13./14. st.) u Španjolskoj. U to vrijeme dominikanski mističar Henrik Suso spominje vijenac od ruža koji se stavlja pred Gospine noge. U 16. st. u Italiji su počele nicati razne pobožnosti vezane za mjesec svibanj. Svoju pobožnost prema Mariji vjernici su iskazivali kroz ukrašavanje Gospinih kipova, molitvom krunice, pjevanjem Gospinih pjesama. Prvu svibanjsku pobožnost na Njemačkom tlu 1841. slavile su sestre redovnice Dobroga Pastira u Münchenu.

Običaje pučkih pobožnosti potvrdio je papa Pio XII., a štuju se i danas.

Zagrljaj koji me promijenio

Razgovor s vozačem autobusa koji je dvadeset i osam godina bio slijep za međugorske milosti, a onda, na jednom ukazanju kod vidjelice Marije, doživio posvemašnju promjenu.

Razgovarala Ana-Marija Prskalo

Ja sam Massimo Nosscentini iz Italije. Čuo sam za Međugorje već 1981., a prvi sam put bio ovdje 1983. Budući da sam vozač autobusa, često sam dolazio na kodočašća. Prije tri godine bio sam s našom skupinom na ukazanju kod vidjelice Marije. Za vrijeme ukazanja osjetio sam snažan zagrljaj, nešto što je obuzelo čitavo moje biće. Nastojao sam se okrenuti i pogledati kolegu koji je bio do mene, ali nisam mogao. To je trajalo otprilike pet minuta. Nakon toga, kada je taj zagrljaj počeo popuštati, pogledao sam vidjelicu Mariju. Ona je ustala, okrenula se prema nama i rekla: „Gospa vas je sve zagrlila.“ Taj snažan zagrljaj bio je upravo ono što sam ja osjetio. Od tog se trenutka cijeli moj život promijenio.

U Međugorje dolazite već trideset i jednu godinu, no milost Međugorja osjetili ste tek prije tri godine?

– Da, upravo tako. Kao vozač posjetio sam sva europska svetišta jer je to bio moj posao, no kada se dogodilo ovo iskustvo, obećao sam da ću dovesti u Međugorje što je moguće više ljudi u nadi da će i druge osobe primiti ono što sam ja primio.

Kakve su se promjene dogodile u Vašem životu?

– U prvom trenutku svojim nisam ništa govorio. Držao sam to u sebi i o tome sam počeo govoriti tek kasnije. Ljudi su počeli dolaziti sa mnom i mnogi se ovamo vraćaju. I prije sam bio vjernik, ali vjernik iz navike, iz običaja. Sada je to drukčije. Za mene je to bila radikalna promjena. Doista ne znam što bih rekao, osim da bih stalno želio živjeti ovdje!

Je li Vam nešto pomoglo da budete otvoreniji tijekom ukazanja na kojemu ste osjetili Gospin zagrljaj?

– I prije sam bio na ukazanjima, ali sam taj put upravo ja doveo svoju skupinu na ukazanje i ostao u dnu kapelice. Nisam apsolutno ništa tražio. Nisam čak ni vjerovao u sve ono što su ljudi govorili.

Nakon tog događaja obećali ste da ćete dovesti u Međugorje što je moguće više ljudi. Znači li to da sada organizirate kodočašća?

– Dolazim i kao vozač i kao organizator kodočašća, ali zbog svoje dobi polako prestajem

voziti. To su preuzela moja djeca. Oni voze, a ja dovedim ljude. Oni Međugorje ne osjećaju onako snažno kao ja, ali su se i oni promijenili. Meni je Međugorje raj na zemlji.

Što se nakon tog događaja najviše promijenilo u vašem životu?

– I prije sam išao u crkvu nedjeljom, ali ne baš svake nedjelje. Ne odem li sada na nedjeljnu Misu, osjećam se neispunjenim.

Što Vam znače Marijine međugorske poruke?

– Doveo sam dosta ljudi i vidio na njima promjene. Dovodio sam i ljude koji nisu bili katolici i koji su doživjeli obraćenje. To su doista silna i duboka obraćenja. Jedan mladić koji je ovdje doživio obraćenje sada je u samostanu u Poljskoj.

Kako često dolazite u Međugorje?

– Dodem otprilike deset puta godišnje. Svima poručujem neka dođu u Međugorje i dožive ono što sam ja doživio.

Prevela Marija Dugandžić

Počeli smo moliti, postiti i slušati Gospine poruke

Razgovor sa s. Ivankom Vasilj, redovnicom zajednice „Marija, Kraljica Mira“ sa sjedištem u Bečkoj nadbiskupiji

Razgovarala Vedrana Vidović

Moj je redovnički poziv plod međugorskih ukazanja. Nisam htjela napustiti Gospinu školu. Osjećala sam da me Bog želi potpuno za sebe. Shvatila sam da mi onu duboku čežnju za ljubavlju koju sam osjećala u srcu ne može dati nijedan čovjek, nego samo Bog. Bilo mi je dvadeset godina kada sam se odlučila za redovnički poziv, kaže s. Ivanka.

S. Ivanka, približava se 33. obljetnica Gospinih ukazanja u Međugorju. Prigoda je to da se prisjetimo prvih dana ukazanja. Odrasli ste u Međugorju. Kad Vam je bilo trinaest godina, u Vašem je rodnom mjestu šestero mladih doživjelo ukazanje Majke Božje, a Vaš je redovnički poziv uslijedio kao plod međugorskih ukazanja. Kako ste doživjeli vijest o ukazanjima?

- Međugorje je moje rodno mjesto. Odrastala sam u velikoj obitelji Vasilj-Grgasović u podnožju Križevca. U istom kućanstvu živjeli su baka, djed, stric sa svojom obitelji te moji roditelji sa svojom djecom. Bilo mi je zaista lijepo odrastati u tako velikoj obitelji. Moja je velika ljubav bila moja baba Mara koja se iz dana u dan brinula i čuvala svojih šest unučica, poslije kojih su se rodili i unuci. Naše su majke uz kućanske poslove radile na polju oko duhana i loze. Imali smo ovce, dvije krave, dva konja... Otac mi je nekoliko godina radio u Njemačkoj da bi zaradio novac za izgradnju kuće. U Međugorju sam živjela do polaska u osnovnu školu. To ljetno prije polaska u osnovnu školu preselili smo se u Trebižat kod Čapljine gdje su moji roditelji sagradili kuću. Jako sam patila zbog odlaska iz Međugorja. U Međugorju je bilo puno djece, a u Trebižatu sam u susjedstvu imala samo jednu prijateljicu svojih godina. Naravno, s vremenom sam se navikla, ali svako slobodno vrijeme rado sam provodila u Međugorju sa svojim rođacima. I baš kad sam se navikla na novu sredinu i prihva-

tila je, ukazala se Gospa. To je meni bio pravi duhovni povratak u moj rodni kraj.

Vijest o ukazanjima primila sam s ponosom što je Gospa izabrala baš moje rodno mjesto. Sjećam se kad su ljudi govorili: „Zašto baš u Međugorju, što tu ima posebno?“ Ja sam tada u svojoj još djetinjoj glavi mislila da kad bih ja bila na Gospinu mjestu i ja bih izabrala Međugorje jer je to najljepše mjesto na svijetu.

Jeste li poznavali djecu vidioca? Neki su od njih bili Vaši vršnjaci. Jeste li im odmah povjerovali ili ste bili sumnjičavi?

- U biti, nisam ih poznavala jer nisam išla u školu u Međugorje, a oni su bili iz drugoga sela, iz Bijakovića. No s vremenom sam ih upoznala. Vidjela sam da su normalne mlade osobe, kao i drugi mladi. Nekako sam odmah povjerovala. Ta i oni su sami bili iznenađeni onime što im se događa. Poslije sam neke od njih bolje upoznala, njih i njihove obitelji. Postalo mi je jasno da nije lako imati ulogu vidioca. Nimalo im ne zavidim. Oni su dobili veliku milost, ali imaju i veliku odgovornost. Ipak su samo ljudi, kao i svi mi.

Možete li se prisjetiti kako je sve izgledalo tih prvih dana?

- Jako se dobro sjećam tog za mene prvog dana na Brdu ukazanja. U srijedu je bila svetkovina sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja 1981., prvi dan ukazanja. Moj je otac na poslu saznao o ukazanjima, a u petak je stric Miljenko došao k nama u Trebižat i pričao nam o tome. Onda je naša cijela obitelj, ne sjećam se točno je li bila subota ili nedjelja, otišla na Brdo ukazanja. Bilo je jako, jako puno ljudi. Rodica i ja uspjele smo se progurati i doći blizu vidielaca. Bilo je vruće. Neki su muškarci odgurivali ljude od vidielaca jer je bila velika navala. Činilo mi se da su i vidioci bili iznemogli i zbunjeni. I oni su sami bili nekako zatečeni. Ljudi su se gurali sa svih strana. Svi su htjeli prići bliže. Vidjela sam da je Grgo Kozina snimao na magnetofon. Bila je neka posebna atmosfera. U moje je srce bilo zasijano neko sjeme radošći. Bog ipak postoji! Ali bilo je tu i straha, ne-

izvjesnosti. A što sada? Što ovo znači? Što će biti dalje? Kad smo se vraćali, odrasli su govorili da treba biti oprezan, da može biti i neka namještaljka. Uostalom, živjeli smo u komunističkoj zemlji i tko zna što se iza toga krije...

Tu me je noć bilo strah spavati sama u svojoj sobi pa sam otišla u sobu k roditeljima. Spavala sam s krunicom u ruci. Do tada nikada prije nisam molila krunicu. U obitelji smo molili uvečer prije spavanja i prije jela, ali ne krunicu. Tada smo počeli moliti, postiti i slušati Gospine poruke.

Sljedeće čega se sjećam su odlasci na večernju Misu i molitvu u međugorsku crkvu. Vidioci su počeli imati ukazanja u kapeli nasuprot sakristije, a poslije sv. Mise predmolili su sedam Očenaša. Ti su prvi dani bili posebni, puni nekog poleta i duhovne snage. Čini mi se da nam ništa nije bilo teško, nikakav napor. Misli su nam bile usmjerene samo na Gospu, na njezine poticaje i nakane, na večernju sv. Misu. Oni koji nisu mogli na večernju sv. Misu, molili su kod kuće.

Kad je počela školska godina, posla sam u osmi razred u Čapljinu. Na prvom satu zemljopisa nastavnica nam je govorila da se u Međugorju događaju neke čudne stvari te da se klonimo toga, da se tamo samo želi izazvati nemir i nacionalna mržnja te da je to šovinizam kao i na Kosovu, gdje su se malo prije toga dogodili nemiri. Sjećam se kad je došla specijalna policija sa psima. Bila je vrućina. Mještani su ih pozivali u svoje kuće. Jedan od tih policajaca pričao je u kući moga strica da su njegova žena i djeca ostali kod kuće plačući jer su mislili da on ide u rat. A ovdje su ljudi hodali s krunicama u ruci i samo molili... i još ih k tome pozivali na jelo i piće.

Meni je to bio velik znak s neba da nije izbio nikakav nemir, da nema sukoba. Kroz molitvu i Gospinu prisutnost, ljudi su jednostavno imali snage sve to izdržati, biti strpljivi. U srcu je vladala neka duboka radost i pouzdanje u Boga i Gospu.

Dobro se sjećam i svetkovine sv. Jakova te 1981. godine i riječi biskupa Pavla Žanića na propovijedi za vrijeme sv. Mise u Gaju: „Djeci treba vjerovati, djeca ne lažu!“

Međugorska duhovnost uči čovjeka da mu je Bog blizu, da ga ljubi i da ga želi ispuniti i učiniti sretnim i to na vrlo jednostavan način: kroz molitvu, post i konkretan život.

Ovaj je događaj opečatio Vaš život i postupno Vaš životni poziv. Vaš je redovnički poziv plod međugorskih događanja. Prije nego ste ušli u redovničku zajednicu, bili ste u molitvenim skupinama. Možete li nam približiti život u molitvenoj skupini?

- Bila sam članica takozvane male, a poslije i velike molitvene skupine koju je Gospa vodila preko „malih vidielica“ Jelene i Marijane Vasilj.

Kroz hod u molitvenoj skupini moj je duhovni život postao intenzivniji. Sada to vrijeme shvaćam kao Gospinu školu molitve i života. O tome bi se moglo puno napisati. Gospa nas je kao majka poučavala kako ćemo postati zrele osobe i naučiti s Bogom hoditi kroz život, živjeti u njegovoj blizini. Učila nas je da ne molimo samo riječima, nego srcem, da otvaramo svoje srce Bogu, da

se odrekemo grijeha. Govorila nam je o ljubavi, o poniznosti i o drugim krjepostima. Učila nas je da činimo dobra djela i prinosimo Bogu svoje žrtvice, da posjećujemo bolesnike te da izvršavamo svoje obveze u obitelji i u školi.

Kada sam kasnije čitala knjige o duhovnosti ili životopise svetaca, primijetila sam da nam je Gospa govorila i poučavala nas o stvarima koje su važne ne samo za duhovni život, nego i za praktičan kršćanski život.

Kada ste odlučili Bogu reći „da“?

- Mogla bih reći da je moj poziv polako rastao kroz molitvu i hod u molitvenoj skupini. U meni je jednostavno rasla želja da nastavim tim putem.

Pohađala sam srednju medicinsku školu u Mostaru. Bila sam odlična učenica i razmišljala o studiju medicine. Moji su roditelji

i moja razrednica očekivali da idem na studij. Trebala sam ići u Sarajevo ili u Zagreb, ali ja nisam htjela napustiti Gospinu školu. Osjećala sam da me Bog želi potpuno za sebe. Shvatila sam da mi onu duboku čežnju za ljubavlju koju sam osjećala u srcu ne može dati nijedan čovjek, nego samo Bog. Bilo mi je dvadeset godina kada sam se odlučila za redovnički poziv.

Kada je osnovana zajednica kojoj pripadate i gdje joj je sjedište?

- Naša zajednica „Marija, Kraljica Mira“ (Maria, Königin des Friedens) ima svoje sjedište u Austriji, u Bečkoj nadbiskupiji. Osnovana je 2001. godine pod pokroviteljstvom kardinala dr. Christopha Schönborna. Drugi samostan imamo u biskupiji Graz.

Kako izgleda život u zajednici, koja joj je karizma?

- Život u zajednici je redovnički život nadahnut marijanskom i franjevačkom duhovnošću.

Gospa nas ljubi kao majka, poziva nas na obraćenje i na osoban odnos s Bogom. Poučava nas kako ići putem mira i kako ga izgrađivati. Sv. Franjo nadahnjuje nas za život po evanđelju i pokazuje nam da je iznad svega važno imati Duha Božjega i njegovo sveto djelovanje.

U zajednici žive braća i sestre, a imamo i vanjske članove koji se zovu oblati. U biskupijama u kojima se nalazimo povjereni su nam dva svetišta: svetište Gospe Fatimske i svetište Gospe Žalosne zajedno sa župom. Braća i sestre surađuju i zajedno pastoralno djeluju. U biskupijama posebno surađujemo u pastoralu mladih i u pastoralu hodočasnika.

Često dolazite u Međugorje. Kako danas gledate na Međugorje i na međugorsku duhovnost?

- Međugorje nije samo moje rodno mjesto, ono je i mjesto rađanja moje duhovnosti. U međugorskoj se duhovnosti osjećam kao kod kuće. Međugorska duhovnost uči čovjeka da mu je Bog blizu, da ga ljubi i da ga želi ispuniti i učiniti sretnim i to na vrlo jednostavan način: kroz molitvu, post i konkretan život. Uvijek iznova otkrivam važnost Gospina dolaska. Gospa je tu da nas nauči živjeti s Bogom i s drugima.

I ova brda, Brdo ukazanja i Križevac, jako su važna. I Isus je išao na brda i povlačio se u tišinu i molitvu. Treba se uvijek iznova izdići iz svakodnevice. Odozgor je pogled drukčiji i kroz molitvu nam otvara nove vidike. To mi potvrđuju i mnogi hodočasnici s kojima dolazim iz Austrije. Oni kažu da ovdje u Međugorju nekako mogu lakše moliti. Ovdje se osjeća posebna milost.

*Papa Franjo proglašava svetima papu Ivana XXIII. i papu Ivana Pavla II.
u Vatikanu, 27. IV. 2014., u nazočnosti pape u miru Benedikta XVI.*

Dvojica papa – dvije kanonizacije papa suvremenika

Proglašenje neke osobe blaženom ili svetom ima višestruko značenje, ponajprije za samu osobu. Njoj se pripisuje svetost života, herojski stupanj krjeposti. To je čin kojim se ona stavlja za uzor kršćanskoga života. Čin kanonizacije ima svoju nutarnju i vanjsku protežnicu. Tim se činom posvješćuje svijetu da je Crkva u vremenu, ali da živi i u vječnosti; ona ima svoju zemaljsku povijest, ali je bitno usmjerena prema eshatonu, prema vječnosti.

fra Tomislav Pervan

Papa Franjo je u spektakularnu ozračju 27. travnja, na Nedjelju Božjega milosrđa proglasio svetim dvojicu papa i podignuo ih na čast oltara da ih kao svetce štuje cijela Katolička Crkva. Bijaše to u Rimu zvjezdani trenutak Crkve i dvojice papa, Franje i njegova prethodnika Benedikta kao svjedoka obaju pontifikata, kako Ivana XXI-II. tako i Ivana Pavla II., čiji je pontifikat i sam suoblikovao. Svetost živi u povijesti i nijedan smrtnik kao ni svetac nije izuzet od ograničenosti i utjecaja svoje i naše ljudskosti. U svetcima se slavi Božja milost. U svetosti Ivana Pavla II. papa Franjo je istaknuo brigu za obitelj te je on kao svetac poseban zaštitnik obitelji.

Filozof J. Habermas okarakterizirao je sebe kao *religiozno nemuzikalnu osobu*. Isto bi se dalo primijeniti i na naše suvremenike. Oni su odreda religiozno nemuzikalni i teško im je shvatiti pojam i čin proglašenja svetim. Neshvatljivo im je umnažanje svetaća u kalendaru Katoličke Crkve. Tim se pak činom hoće vjernicima posvijestiti i istaknuti da Crkva nije samo sociološka veličina ili vanjska pojavnost, ono što se vidi izvana, nego da je ona bitno *zajedništvo, općinstvo svetih*, da se ona takvom poima te da, rabeći rječnik Koncila, imamo uz zemaljsku, „putujuću“, „hodočasničku“ Crkvu i onu „nebesku“, u proslavi. Crkva ima svoju nad-

vremensku, dubinsku dimenziju, u njoj je članak vjere vjerovanje u život vječni, vjerovanje da sa smrću ne prestaje sve. Nemoguće je iscrpiti dimenzije Crkve u njezinoj vidljivoj pojavnosti. Nju nosi nešto iznutra, prisutnost samoga Gospodina, njegova Duha, Riječ i sakramenti koje je Gospodin ostavio svojoj Crkvi. Njezino zajedništvo proteže se i na pokojnike koji su otišli s ovoga svijeta. Nebeskoj se Crkvi napose pribrajaju mučenici i sveti, osobe u kojima je Gospodina radosna vijest poprimila svoj vidljiv lik, u kojima se riječ evanđelja „utjelovila“ u životu i smrti. Već u samoj ranoj Crkvi imamo izrazite likove i svjedoke vjere kao osobe vriedne štovanja te kao nebeske zagovornike.

Za razliku od „prosječnih“ vjernika koji će zacijelo proći „terapeutski“ proces pročišćenja u „čistilištu“ dok ne prispiju u vječno blaženstvo, Katolička Crkva vjeruje da za svetce smije tvrditi da oni već žive s Bogom i u Bogu, da su u blaženoj vječnosti. Ona predmnijeva da je njezin sud spram svetaca ujedno i Božji sud glede neke osobe. Nije to nikakva „anticipacija“ posljednjega suda jer, za razliku od proglašenja svetim, Crkva nije dosad izrekla nijednu jedinu konačnu osudu neke osobe. Crkva jest tijekom povijesti izicala kazne izopćenja iz svoje zajednice, ali glede konačne osude, u vječnosti, Crkva se nije osmijela to učiniti ni nad kime. Pa čak ni spram jednoga Jude Iškariotskoga koji je izdao Isusa.

Snimio Christoph Hummaus

Naravno, u Katoličkoj Crkvi ima osoba koje nisu službeno proglašene svetima, ali su zbilja svete – živjele su ili žive svetim životom. Već je Pavao u svojim spisima oslovljavao vjernike i kršćane kao „svete“, a u ranoj se Crkvi prije pričesti u Euharistiji oglašavao poziv *Sancta sanctis!* – *Sveto, sveti darovi pripadaju i dolikuju samo svetima!* Svima nam je jasno da uz sjaj i slavu svetošći imamo i mračnu, bolnu stvarnost grijeha u svijetu, ali i u Crkvi. Stoga svakoj beatifikaciji ili kanonizaciji prethodi pomno istraživanje koje traje godinama. Taj je proces Ivan Pavao II. preuredio. Tzv. *postulator causae* prikuplja sve relevantne podatke i činjenice te ih šalje na propitivanje i vrjednovanje u Rim. Tu se u kongregaciji koja se bavi proglašenjem blaženima i svetima stvar nastavlja i sve svršava u Papinim rukama. On odlučuje, on dekretira hoće li netko biti ubrojen u popis svetaca ili blaženika. Ove je godine papa Franjo dekretom proglasio svetim isusovca Petra Fabera, su drugu sv. Ignacija, zajedno s još trojicom američkih misionara.

Kada je riječ o proglašenju pape svetim, na mjestu je zapitati se o teološkom težištu pojedinoga pape. Za Ivana XXIII. i Ivana Pavla II. može se reći da su bili bliski običnomu puku, da su napose promicali teološku misao milosrđa, što je papa Franjo kao *papa s drugoga kraja svijeta* stavio također kao teološki predznak svoga pontifikata.

Proglašeni su svetcima živi svjedoci žive vjere u Isusa Krista. U njihovim je životima vjeran puk prepoznao radosnu poruku za sva vremena. Priznavali su vjeru u Isusa Krista u vremenima masovna otpada od Boga, u vremenima u kojima se živi *kao da Boga nema*.

Milosrđe kao misao vodilja pontifikata

Obojica papa proglašenih svetima dali su svoje specifične poticaje tematici „milosrđa“ u svojim pontifikatima. Ivan XXIII., nazvan Ivanom Dobrim ili Ivanom Odvažnim, htio je nadići stanovitu paraliziranost Crkve u odnosu na svijet. Dao je poticaj svekolikoj obnovi Crkve. Crkva se ne smije ograđivati od svijeta, zatvarati u svoj geto, ne smije bježati od izazova, nego mora stupiti u konstruktivni dijalog sa svijetom. U svome govoru za otvorenja Sabora 1962. istaknuo je da treba zanemariti sve „katastrofičare“ koji posvuda i u svemu vide propast te da namjesto „oružja strogoće“ treba rabiti „spasonosna sredstva milosrđa“. Koncilski su oci doslovce shvatili njegove smjernice. Sabor se nije bavio osudama ni proglašavanjem dogma, nego se usmjerio prema suvremenu čovjeku kao adresatu, naslovniku radosne Kristove vijesti u nakani da se poruka spasenja ponudi prihvatljivim i suvremenu čovjeku razumljivim rječnikom. On je omogućio duhovnu obnovu Crkve.

Ivan Pavao II. kao mladi krakovski biskup bio je sudionik Sabora, a već je u Poljskoj bio na glasu svetosti. I on je snažno promicao misao Božjega milosrđa. Kao papa objavio je encikliku *Bog, bogat milosrdem* u kojoj je razvio bogatu teologiju milosrđa koja ni do danas nije do kraja iscrpljena ni prihvaćena. U osobi Isusa Krista on vidi utjelovljenje samoga Božjega milosrđa oslikana u prisposobi o milosrdnu ocu. Milosrđe u slici oca otvorenih ruku poziva na obraćenje i obnovu. Svetom je proglasio redovnicu Faustinu Kowalsku, uveo u kalendar Nedjelju Božjega milosrđa.

Ivan Pavao II. bijaše karizmatični papa. Imao je istančan osjećaj za simbolične radnje, suvereno je ophodio s medijima, a na svojim pastoralnim pohodima (više od 100 u inozemstvu) htio je očitovati povezanost sa svim mjesnim Crkvama i vjernicima. Bijaše misionar Pavlova kova, a papa Franjo upravo to ističe: Crkva mora biti u stanju trajnih, permanentnih misija. Papa Franjo višekratno je rabio sliku bolnice na ratnome polju, tzv. lazaret. Tu

nema duga čekanja, rane su svježe, krvare, i treba spasiti ranjenika. Nema vremena za dijagnoze. A da bi naglasio i ojačao prisutnost Isusa Krista u pojedinim narodima, za svoga dugoga pontifikata proglasio je blaženima i svetima više od 1800 osoba. Neki će prigovoriti kako je to inflacija svetaca, međutim, Papa je imao na umu drugo. Naime, htio je svakoj lokalnoj Crkvi staviti pojedinca kao uzor kršćanskoga života. U tome je Ivan Pavao II. uzor svojim nasljednicima. Zalagao se za dijalog sa Židovima, muslimanima, za ljudska prava i slobodu vjeroispovijedi, bio je zbog svojih poteza na udaru konzervativnih krugova.

Ivan Pavao II. promijenio je svijet. Bitno je doprinio padu komunizma. Došao je iz komunističkoga ozračja, kao filozof i teolog te pastoralac poznao je sustav iznutra, nikada nije htio stupiti u dijalog s tom bezbožnom, protubožnom i protučovječnom ideologijom. Znao je da onaj tko je protiv Boga istodobno je i protiv čovjeka, radi u korist čovjekove štete. Ivan Pavao II. kušao je stupiti u dijalog s islamom, a svojim putovanjima svijetom učinio je Crkvu „globalnim igračem“ prisutnim u pitanjima politike, etike i morala. Ivan Pavao II., kao pravi revolucionar na pragu novoga tisućljeća, pred cijelim je svijetom izgovarao *mea culpa* za grijeha i promašaje Crkve, njezinih sinova i kćeri, tijekom povijesti, što nije učinila nijedna država i nijedna religija ni prije, a ni poslije njega. Jer oni sebe smatraju „nepogrješivima“, a svi prigovaraju Papi njegovu nepogrješivost, odnosno nezabludivost u pitanjima vjere.

Proglašeni su svetcima živi svjedoci žive vjere u Isusa Krista. U njihovim je životima vjeran puk prepoznao radosnu poruku za sva vremena. Priznavali su vjeru u Isusa Krista u vremenima masovna otpada od Boga, u vremenima u kojima se živi *kao da Boga nema*. Ivan Pavao II. odvažan je zaštitnik obitelji, ali i života od njegova začeca, poglavito u svojoj enciklici *Evanđelje života*. Htio je trajno oduševiti mlade da je vrhunska sreća biti svećenikom Isusa Krista. Radosno je svjedočio svoje svećeništvo pred cijelim svijetom. Nije bio osoba koja je balansirala između dvaju tabora, nego je nastupao odlučno i proročki: *Ne bojte se! Otvorite, štoviše, razvalite sva vrata, pustite Krista!*

Za ove kanonizacije Rim je doživio svoje superlative u svakom pogledu. Kad će Crkva i svijet doživjeti ponovno nešto slično? Vjerojatno nikada. Četvorica papa: dvojica živih za oltarom, dvojica zagovornika na nebesima, s golemim slikama na pročelju Svetoga Petra. Konstelacija je to koju ćemo teško doživjeti zajedno s milijunskim mnoštvom na Trgu sv. Petra. Na kraju nam ostaje reći samo jedno: Bogu hvala – *Deo gratias!*

Cvjetnica

Nedjelja muke Gospodnje, ili Cvjetnica, uvodi nas u Veliki tjedan i pripremu za Uskrs, najveću kršćansku svetkovinu. U Međugorju je, kao i dosadašnjih godina, liturgija Cvjetnice počela u 10.30 na temeljima stare župne crkve. Nakon čitanja evanđelja o Gospodinovu ulasku u Jeruzalem te blagoslova

grančica, ministranti, čitači, pjevači, svećenici te puk Božji, župljani i hodočasnici, u liturgijskoj su procesiji krenuli prema župnoj crkvi gdje je u 11 sati slavljena sv. Misa muke Gospodnje koju je predvodio fra Karlo Lovrić. U 18 sati svetu Misu predvodio je fra Mladen Herceg u koncelebraciji sa sedam svećenika. Župljanima su se i ove godine pri-

družili brojni hodočasnici iz okolnih mjesta BiH, Hrvatske te iz Engleske, Italije, SAD-a, Njemačke, Austrije, Francuske, Belgije i Irske. Tijekom dana, osim triju svetih misa na hrvatskome, slavljeno je i pet svetih misa na jezicima stranih hodočasnika. Mnoštvo hodočasnika pridružilo se i molitvenu zajedništvu krunice na Podbrdu u 14 sati.

Predstavljanje zbornika u čast fra Ivana Dugandžića

Zbornik radova u čast sedamdesetog rođendana prof. dr. fra Ivana Dugandžića, poznatog hrvatskog bibličara i člana Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM, izašao je početkom veljače 2014. u izdanju Kršćanske sadašnjosti iz Zagreba, Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM iz Mostara te Hrvatskog biblijskog društva. Predstavljen je 11. travnja 2014. u dvorani zagrebačkog samostana.

Zbornik, koji su uredili bibličari i profesori KBF-a u Zagrebu prof. dr. sc. fra Mario Cifrak i prof. dr. sc. o. Dario Tokić, nosi ime *Da istina evanđelja ostane kod vas*, a uz već spomenutu dvojicu ovaj zbornik predstavio je i prof. dr. sc. fra Božo Lujić, također profesor KBF-a u Zagrebu. Zbornik sadrži čak 28 znanstvenih radova poznatih i uglednih hrvatskih bibličara i teologa. Podijeljen je na dva dijela. U prvom dijelu naslovljenu *Egzegetsko-teološki radovi* nalaze se prilozi usko vezani uz Bibliju i njezino znanstveno proučavanje, a u drugom dijelu *Biblija – duša teologije i pastorala*, nalaze se radovi kojima je Biblija nadahnuće i referentna točka razmišljanja.

Predstavljanje zbornika pratilo je mnoštvo fra Ivanovih kolega profesora, brojni svećenici, redovnici i redovnice te velik broj laika, što svjedoči o omiljenosti ovoga svećenika i franjevca. Fra Ivan je na kraju predstavljanja zahvalio svima nazočnima, izdavačima i bogoslovima koji su svojom pjesmom uljepšali ovu svečanost.

Fra Ivan je dugo živio u zagrebačkom samostanu, gdje je vršio službu gvardijana te meštra bogoslova. Bio je i ostao omiljen među fratrima i pukom koji je tako rado slušao i sluša njegove nadahnute propovijedi. Danas jednakim žarom i ljubavlju djeluje u Međugorju kao župni vikar, a osobito kao ispovjednik. Hvala fra Ivanu na svemu onome čime je za života, svećeničkoga, redovničkoga i znanstvenoga, zadužio zagrebački samostan, bogosloviju, Provinciju i Crkvu.

Uskrs

U Međugorju su se i ove godine za Uskrs okupili brojni hodočasnici koji su, u zajedništvu s međugorskim župljanima, sudjelovali u liturgiji vazmenoga trodnevlja. Tijekom ovih dana u Međugorju su boravili hodočasnici iz Italije, SAD-a, Irske, Francuske, Njemačke, Grčke, Libanona, Austrije, Portugala, Argentine, Španjolske, Latvije, Engleske, Slovačke, Koreje te hodočasnici iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Na Veliki četvrtak molitvu krunice u međugorskoj župnoj crkvi u 17 sati predmolio je fra Hrvoje Miletić, a svečanu svetu Misu večere Gospodnje u 18 sati predslavio je fra Ivan Dugandžić u koncelebraciji s 25 svećenika.

Fra Ivan je u propovijedi naglasio da se Isus rodio u siromaštvu i da je živio među siromasima, da je u smrtnim mukama ostao i bez svoje odjeće te da je na koncu pokopan u tuđi grob jer svoga nije imao: „Prije nego će se to dogoditi oko njega je samo šačica učenika koja, razumije se, nije imala što očekivati. No time ipak nismo dotaknuli bit Isusove oporuke. On je dobro znao što učenicima ima ostaviti i na što ih treba obvezati jer je na ovaj svijet donio drugu vrstu bogatstva koju ljudi ne poznaju. Donio je radosnu vijest o kraljevstvu Božjem, koja nije smjela nestati s njegovom smrću. Naprotiv, učenike je želio pripremiti da i njegovu smrt dožive i shvate kao cijenu spasenja,

da je naviještaju sve do njegova ponovna dolaska”, kazao je fra Ivan.

Na Veliki petak su se vjernici od ranih jutarnjih sati u većim ili manjim skupinama uspinjali na Križevac moleći na različitim jezicima *Križni put*. U podnožju Križevca je u 11 sati počela pobožnost Križnoga puta za župljane i hrvatske hodočasnike. Popodnevna molitva krunice bila je u 17 sati. Bogoslužje Velikoga petka u 18 sati predvodio je fra Stanko Čosić.

Na Veliku subotu molitvu krunice u 20 sati predmolio je fra Josip Marija Katalinić, a obrede vazmenoga bdijenja od 21 sati predslavio je fra Dragan Ružić.

Sv. Mise na sam dan Uskrsa slavljene su na brojnim jezicima, a na hrvatskome u 7, 8, 11 i 18 sati. Na Uskrсни ponedjeljak mise na hrvatskom slavile su se u 8 i 18 sati.

Križni put u izvedbi zborova *Pro Musica* iz Mostara i Prijatelji iz Čitluka

Svakoga korizmenoga petka u međugorskoj se župnoj crkvi nakon večernje sv. Mise molio Križni put koji su predvodili međugorski franjevci. U petak 4. travnja *Križni su put* pjesmom i riječju predvodili zborovi „Pro Musica“ iz Mostara i „Prijatelji“ iz Čitluka.

Don Dragan Filipović, voditelj zbora „Pro Musica“, uglazbio je stihove hrvatskog pjesnika Branka Klarića, koji je nestao u ratnome vihoru: „Ovaj *Križni put* pisan je za zbor,

soliste i orkestar. Zahvaljujem svima onima koji su sudjelovali, koji su pomagali da zbor stane na noge s ovom kompozicijom *Križnog puta*. Svidio mi se tekst Branka Klarića i otkrivajući tekstualnu melodiju, napravio sam ovaj *Križni put*. Pokojni Branko Klarić je za svaku postaju *Križnog puta* napravio jednu-dvije strofe, a mnogima je taj tekst poznat“, kazao je don Dragan. Križni put je, kao i svakoga petka, izravno prenosila Radiopostaja „Mir“ Međugorje.

Zbor *Mihovil* iz Splita gostovao u Međugorju

Međugorje posjećuju brojni hodočasnici s raznih strana svijeta. Mnogi od njih gostuju u programu Radiopostaje „Mir“ Međugorje. Tako su u srijedu 19. ožujka gostovali i članovi sastava *Mihovil* iz Splita. Uz pjesmu i svjedočanstvo vjere prošlo je zajedničko druženje u emisiji „Večer duhovne glazbe“. Sastav je osnovan 2006. godine i djeluje u splitskoj župi Kamen. Zbor danas broji tridesetak članova, nosi ime zaštitnika njihove župe sv. Mihovila, a djeluje pod vodstvom Mate Pocrnjića. Sastav zapaženo sudjeluje na brojnim festivalima duhovne glazbe, kao što su Uskrsfest, Hosanafest, Marijafest, Pafafest i Krapinafest. Plod njihova rada i zalaganja je jedan nosač zvuka s autorskim pjesmama. Nosač zvuka pod nazivom „Zagrljaj ljubavi“ (2009.) sadrži dvanaest pjesama koje su plod njihova promišljanja i njihove molitve.

Statistika za travanj 2014.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 160 700
Broj svećenika koncelebriranih: 2418
(80 dnevno)

Marijin put

Tradicija hodočašćenja u vjerska svetišta, ranije uglavnom pješice, a u novije vrijeme i raznim prijevoznim sredstvima, zahtijeva i cijeli niz popratnih sadržaja i usluga. Na putu hodočasnici trebaju okrepiti te mjesto gdje će prespavati kako bi osveženi mogli ići dalje do odredišta. Hodočasničke staze – posebno označeni putovi do svetišta – aktualne su i u novije vrijeme i to sve više iz sigurnosnih razloga kako bi se izbjegla opasnost od putovanja cestama kojima prometuju automobili. „Marijin put“ (na mađarskom *Mária Út*) naziv je projekta čiji je cilj hodočasničkom stazom povezati marijanska svetišta u jednoj dijelu Europe.

András Molnár, govoreći o tom projektu za Radiopostaju „Mir“ Međugorje, kazao je da je cilj uspostaviti hodočasničku mrežu koja bi povezala svetišta, ali i kulturne i prirodne znamenitosti: „To bi stvorilo mostove između zemalja, ljudi i kultura, ali i uključilo već postojeću tradiciju hodočašćenja. Već je uvelike dovršena ruta u smjeru zapad - istok, od Austrije (svetište Mariazell) do Rumunjske (Csíksomlyó) preko Mađarske. Staza je označena, tiskani su hodočasnički vodiči s preporučenim smješta-

jem za one koji žele proći cijelom rutom ili samo nekim dijelovima.“

Staza, osim hodočasničke, ima i turističku dimenziju pa je ruta u Mađarskoj uspostavljena zahvaljujući zajedničkoj suradnji lokalnih župa, gradova i turističkih organizacija. Kontakti su ostvareni i u Slovačkoj i Rumunjskoj, a imaju pozitivna iskustva i s ljudima iz Poljske. „Želja nam je u toj mreži Marijinih putova potaknuti suradnju lokalnih ljudi s ljudima iz cijele Europe“, kaže mađarski hodočasnik, „a plan je uspostaviti i mrežu u smjeru sjever – jug, od poljskog svetišta Czestochowa do Međugorja.“ Naime, zajedničko nam je štovanje Blažene Djevice Marije koju mnogi narodi nazivaju svojom kraljicom i zaštitnicom. Ona povezuje vjernike svih naroda te je i namjera Marijina hodočasničkoga puta da svaki hodočasnik osjeti njezin mir, kako osoban, u svome srcu, tako i mir među narodima i državama, u cijelom svijetu.

O potrebi označenih hodočasničkih staza svjedočila je i gospođa Annamária Vécsey, koja prije šest godina hodočastila pješice iz Budimpešte u Međugorje.

Antonija Bubalo i Milka Rozić

Iskustva međugorskih hodočasnika

U Međugorju su 27. travnja, na Nedjelju Božjega milosrđa, boravili hodočasnici iz Hrvatske, SAD-a, Irske, Škotske, Italije, Njemačke, Austrije, Švicarske, Koreje, Slovenije, Slovačke, Mađarske, Francuske, Kanade, Poljske, Libanona, Ukrajine i Španjolske.

Među hodočasnima iz Hrvatske susreli smo osamdesetgodisnju Mariju iz Nove Gradiške, kojoj je ovo osamdeseti dolazak u Međugorje. Kaže da je u Međugorju doživjela veliku milost: „Kad dođem kući, moji kažu da osjete mir, ljubav i sreću. Bez Gospodina ništa, s Gospodinom sve. Blago onomu tko se uzda u Gospodina jer je to najveće blago, najveća ljubav.“

Među skupinom hodočasnika s otoka Čiova zatekli smo Jelu koja svjedoči da dolazi stalno u Međugorje u kojemu se napuni Duha Svetoga. I Ljubica iz Livna čest je hodočasnik u Međugorju: „Doživim ovdje mir, posebice na današnji dan kada su dvojica papa proglašeni svetima. Nismo svjesni koliko je Božje milosrđe danas. Kada bismo toga bili svjesni, živjeli bismo radosnije.“

Međugorjem je oduševljen i Marko iz Šibenika koji ističe da će nastaviti dolaziti: „Mnogo sam puta dolazio u Međugorje. Tu čovjek osjeti mir, znam da je tu Gospa. Tu nastavljamo molitvu koju molimo u svome gradu, samo se tu može slobodno moliti krunica.“

I nas se tiče

Možemo zatvarati oči govoreći da se to nas ne tiče, da se to ne odnosi ni na nas ni na našu blisku okolinu. Stvari će se i bez nas događati, odluke će se donositi, a nakon nekog ćemo se vremena čudom čuditi kako je samo do toga moglo doći!

Lidija Paris

Kako? Pokrivali su oči i uši oni koji su trebali znati. Šutjeli su oni koji su trebali govoriti. Nisu se oduprli oni koji su se trebali oduprijeti. Bitka oko ovih pitanja ne vodi se samo u Hrvatskom saboru nego i u Europskom parlamentu.

Ministarstvo zdravlja RH objavilo je nacrt prijedloga *Pravilnika o načinu prikupljanja medicinske dokumentacije te utvrđivanja uvjeta i pretpostavki za promjenu spola ili života u drugom rodnom identitetu*. Ministarstvo poziva javnost da se uključi u javnu raspravu. Uključimo se, dakle.

Što je uopće transseksualnost?

Ništa ne ukazuje na to da transseksualnost ima genetske, hormonalne ili druge organsko-biološki uvjetovane uzroke. Na važećim međunarodnim klasifikacijama u rubrici „Poremećaji spolnog identiteta“ (DSM-IV-TR i ICD-10), transseksualnost se smatra psihičkom bolešću. Izraz „transseksualan“ podrazumijeva da je osoba u procesu prijelaza ili da je izvršila prijelaz s jednoga spola na drugi. No, je li uopće moguće prijeći s jednoga spola na drugi? Nije! To je tlapnja. Jedini mogući prijelaz je prijelaz s cjelovite osobe na osobu osakaćena tijela.

Amerikanka Dale O'Leary, koja već godinama prati ovu problematiku, kaže da je kod transseksualaca riječ o biološki zdravim muškarcima i ženama koji subjektivno imaju stalan dojam da bi zapravo trebali pripadati onom drugom spolu. Zagovaratelji transseksualnosti tvrde da je to situacija u kojoj je nečije tijelo jednoga, a mozak drugoga spola. Budući da nema znanstvenih dokaza koji potvrđuju da je moguće da tijelo bude jednoga, a mozak drugoga spola, transseksualnost se može smatrati iluzijom, prividom, samozavaravanjem, samoprijevarom, tlapnjom. Transseksualci inzistiraju na tome da ne mogu promijeniti svoj mozak pa im jedino preostaje kirurškim putem promijeniti tijelo. Uporno žele da i drugi sudjeluju

ju u njihovoj iluziji i da se donesu zakoni koji će ljude natjerati na to da ih prihvate kao pripadnike spola kojemu žele pripadati.

Simptom jednog ili više mentalnih poremećaja

Inzistiranje na tome da je netko transseksualan može imati dvije motivacije. Muškarac koji želi kirurški zahvat može osjećati odbojnost prema muškoj identifikaciji jer je kao dječak bio odbačen, jer se bojava grubih i nasilnih igara te osjeća privlačnost prema ženskoj identifikaciji. Žena koja želi kirurški zahvat može osjećati odbojnost prema muškarcima zbog straha od muškoga nasilja ili zlostavljanja.

Psihijatar i psihoanalitičar Jon Meyer pratio je osobe koje su imale kiruršku promjenu spola u američkoj bolnici Johns Hopkins. Primijetio je da se njihovo psihološko stanje vrlo malo promijenilo: i dalje su imali iste probleme u odnosima, na poslu i s emocijama. Želja pripadati onom drugom spolu simptom je jednog ili više mentalnih poremećaja i tako ju treba i tretirati, kaže dr. Paul McHugh, profesor psihijatrije i glavni psihijatar u bolnici Johns Hopkins. On tvrdi da takve operacije znače „suradivati s ludilom umjesto pokušati ga proučiti, izliječiti i u konačnici spriječiti“. Kada je bolnica Johns Hopkins prekinula takve operativne zahvate, slijedile su je mnoge druge bolnice, no u nekima se takvi zahvati još uvijek obavljaju. Na Tajlandu postoji nekoliko klinika u kojima se pacijentima s debelim novčanicima ne postavljaju ama baš nikakva pitanja.

Mediji – vektor širenja tlapnje

Što se više govori o kirurškom rješenju, to više ljudi izjavljuje da su „transseksualni“ i traže kiruršku intervenciju. Brojni transseksualci kažu da „nisu shvaćali da su zarobljeni u pogrešnom tijelu sve dok nisu na televiziji vidjeli pozitivan prikaz osobe koja tvrdi da je promijenila spol“. „Sezonu“ promicanja transseksualnih pitanja kod nas je medijski otvorila jedna privatna televizija koja je na Tajlandu snimila cijelu jednu seriju i usput

vrlo pozitivno prikazivala osobe koje su „promijenile spol“. Sudionici emisije morali su bez obzira na negodovanje i sami igrati suprotne spolne uloge. U novije se vrijeme na to nadovezala i javna televizija prikazujući „promjenu spola“ kao samo po sebi razumljivu nužnost i praveći reklamu jednoj za to specijaliziranoj beogradskoj klinici. Doista kaskamo za Zapadom dvadesetak godina. Sada, kada na Zapadu nakon dugih godina iskustva liječnička struka odbacuje takve prakse, kod nas se one počinju uvoditi. Čini se da je to postalo jako „šik“. U medijima od glasova protiv ni glasa čuti nije.

Središnji instrument promjene kulture

Dr. Christl Ruth Vonholdt, specialist dječje medicine i medicine mladih te ravnateljica *Njemačkog instituta za mladež i društvo*, prepoznaje u fenomenu transseksualnosti jedan od instrumenata promjene kulture, koju provodi rodna ideologija. Rodne teorije temelje se na nedokazanoj pretpostavci da „pripisivanje spola“ već samo po sebi predstavlja ugnjetavanje i nepravedno ograničavanje. Zato rodni teoretičari smatraju da je slobodno i pravedno društvo moguće tek onda kada se čovjek oslobodi „prinudnih kategorija“ zvanih „muškarac“ i „žena“.

Središnji instrument promjene kulture u tu svrhu za njih su transseksualnost, transvestizam i interseksualnost. Njihovo postojanje za rodne je teoretičare dokaz da je „normativna heteroseksualna muško-ženska spolnost konstruirana“. Transseksualnost vodi prema cilju koji se zove „denaturaliziranje

muško-ženske spolnosti“. Transseksualnost navodno dokazuje da je razlika muško - žensko umjetna i da svatko ima pravo sam odabrati svoj spol. Zato rodni teoretičari radije koriste izraz transrodnost nego transseksualnost; transrodnost naglašava ono promjenljivo u identitetima muškarca i žene.

Duševne rane i traume iz (ranog) djetinjstva

Zagovaratelji rodni teorija ne uočavaju psihopatologiju i s time povezanu patnju pojedinaca o kojima je riječ. Umjesto toga, oni ih pretvaraju u pionire novoga svijeta u kojemu su dokinute „prisilne kategorije zvane muškarac i žena“, svijeta u kojemu svatko može po volji izabrati svoj spol, bio on ženski, muški ili nešto između. I biti neplodan. Ali zašto? Čime se hrani to fun-

damentalno odbacivanje svake kategorije? Rodne teorije obilježene su jakim predodžbama o neprijateljima i to pojačava njihovu agresivnu dinamiku. Njihova su pokretačka snaga prije svega duševne rane i traume, zlostavljanje i zloraba u (ranom) djetinjstvu iz čega proizlazi radikalno odbacivanje vlastitog ženskog ili muškog ja kao i (nesvjesna) mržnja prema onima koji tijekom njihova razvoja nisu bili sposobni dovoljno potvrditi njihov spolni identitet, a to su njihovi roditelji. Duševne rane koje nisu prepoznate ne mogu se izliječiti. Umjesto toga, one se pretvaraju u netrpeljivost i odbacivanje društva kao takva, kao i očinstva i majčinstva općenito.

Izigravanje definicije braka

Njemačka organizacija transseksualaca „TransMann“ tvrdi: „Moguće je da se pojedinac koji ima posve žensku anatomiju ne osjeća kao žena, nego djelomično ili posve kao muškarac te želi da ga se tako i percipira. Postojeći pritisak da se mora odrediti za neki spol izaziva unutarnje napetosti... Pomoći može samo preuzimanje neke uloge s kojom takva osoba može živjeti – bila to uloga suprotnoga spola ili neka srednja.“

Drugim riječima – više nije potrebna kirurška intervencija da bi netko imao pravo na zakonsko priznanje promjene spola. Spol više nije važan. Važan je samo rod. O tome je riječ u ovom prijedlogu zakona MZ-a: pod kojim će uvjetima osoba jednoga spola pred zakonom dobiti priznanje da je drugoga spola, odnosno da pripada drugom rod-

nom identitetu? To je dodatan korak u politici rodnoga zbuñivanja. Posljedica bi bila izigravanje definicije braka. Naime, dva bi se muškarca mogla vjenčati samo zato što se jedan osjeća kao žena. Dvije bi se žene mogle vjenčati samo zato što se jedna osjeća kao muškarac i zato što je zakonodavac prihvatio taj individualni „osjećaj“ bez obzira na to što biologija i zdrav razum tvrde suprotno.

Pogrješne pretpostavke

Pretpostavka da je spol namjerno konstruiran i da zato u svakom trenutku može biti razgrađen i ponovno izgrađen je pogrešna. Spol nije plod nečijeg činjenja, nego je darovan. Čovjek ga može prihvatiti ili se protiv njega pobuniti. Jednako je tako pogrešna pretpostavka da se društvo sastoji od autonomnih pojedinaca koji u svakom trenutku mogu promijeniti svoj spolni/rodni identitet. Društvo ne počiva na pojedincima, nego na društvenim čvorovima roditeljstva. Ono ne počiva na slobodno izmišljenim pojedincima, nego na zadanim spolnim razlikama između žene i muškarca.

Francuski filozof Olivier Boulnois kaže da spolna razlika ukazuje na onu dimenziju bitka koja se konkretizira tek u majčinstvu i očinstvu. U majčinstvu i očinstvu možemo iskusiti da se razlika između muškarca i žene ne može dokinuti. Čovjek nije subjekt koji posjeduje neograničenu moć nad svime. Ljudskost za čovjeka nije polje eksperimentiranja. Čovjek je usidren u jednom zadanom redu koji mora poštovati, jer mu samo on daje smisao.

Iza fasade tolerancije čuči jednoulje

Rodna je ideologija opasnija od do sada poznatih ideologija u onoj mjeri u kojoj pod maskom „tolerancije“, zagovaranja raznolikosti i zaštite ljudskih prava zapravo dokida istinsku mnogovrsnost, nameće jednoobraznost i jednoulje, ljudskim pravima oduzima njihovu univerzalnu dimenziju i svodi ih na katalog proizvoljnih i hirovitih individualnih zahtjeva koji društvene skupine dovode u sukobe. Iza fasade skriva se razgradnja postojećih institucija. Tko želi biti lucidan, tko ne želi voditi politiku noja, te će elemente naći u svim osnivačkim tekstovima rodni ideologa. Sve je ostalo tek šminka.

Duhovni boj

„Nije nam se boriti protiv krvi i mesa, nego protiv Vrhovništava, protiv Vlasti, protiv upravljača ovoga mračnoga svijeta, protiv zlih duhova po nebesima“ (Ef 6, 10-17), ali mi „nismo od noći ni od tame. Onda i ne spavajmo kao ostali, nego bdijmo i trijezni budimo...!“ (1 Sol 5, 4-11)

Otac u noći

Svaki otac znade da u životu obitelji postoje razdoblja kada se nevolje gomilaju, a duh klone. Bio je i jedan takav mjesec u našem domu.

Michael D. O'Brien

Početak prosinca snijeg je obilno ispunio usku dolinu Rocky Mountaina u kojoj smo tada živjeli. Tjednima je padao i padao te ne bijaše ni trač-ka sunca. Rekordne su količine snijega prijetile da će slomiti krovne grede dok se pod strehom nakupio led izazivajući prave male slapove posvuda po kući. Već sam po treći put te zime stajao do struka u snijegu i mah-nito ga razgrtao, svejednako uživajući u no-vosti toga događaja. Djeca su se neizmjerne zabavljala spuštajući se s vrha da bi se sigurno dočekala na dnu. Tripot sam čistio krov i bijela je gomila sada sezala sve do strehe. Morali smo otkopati rupu do prozora dnevne sobe kako bismo došli do makar malo svjetlosti. No, kada je trebalo i po četvrti put razgrtati snijeg, na kralježnici mi se pojavila izraslina koja je trovala čitavo moje tijelo. Bila je potrebna operacija, ali je na nju zbog gužve u bolnici valjalo čekati i nekoliko mjeseci. Tripot sam velike bolove te nisam mogao sjediti, stajati niti ležati bez tegoba. U siječnju me bol više uopće nije napuštala te nisam bio u stanju gotovo ništa raditi, što glavi kuće, razumije se, pada najteže od svega. Bespomoćno promatrati i čekati da vas živa zatrpaju uistinu je užasan osjećaj. Obitelj i bliski prijatelji bili su predaleko da bi nam došli u pomoć, a kroz zatrpane ceste bilo je nemoguće probiti se. Svi su ostali mještani bili u jednako očajnoj situaciji kao i mi.

Toga je istoga tjedna nepažljiv vozač izletio iz pokrajnje ulice i zaletio se u naš auto. Na sreću, nitko nije bio ozbiljno ozlijeđen, ali smo sada još ostali i bez prijevozna sredstva. Takve su se „male“ nesreće gomilale pri čemu je jedna od najupečatljivijih bilo začepljenje zahoda što ga je izazvao stanoviti mlađi član obitelji bacivši u nj igračku i povukavši vodu, „da vidi što će se dogoditi“, kako je kasnije nekužno objasnio. „Mislio sam da ću time razveseliti tatu“, dodao je. Budući da je lokalni vodoinstalater bio odsutan, tjednima smo se koristili starom noćnom posudom, što je djeci bilo vrlo originalno i zabavno. Te i slične stvari i dalje nam nisu priječile prihvatiti činjenicu da nam život donosi neočekiva-

ne valove obilja, ili pak oskudice. No, ubrzo smo ipak izgubili svaki smisao za humor. Tata se više nije smijao. Sve nas je, naime, u nezgodno vrijeme pokosila iznimno jaka gripa. Liječniku nismo mogli telefonirati jer je snijeg uzrokovao pad mreže. Njegova je ordinacija bila udaljena stotinu kilometara te se ionako ne bih mogao probiti zakrčenim cestama.

U vremenu izobilja postoje načini kako se nositi s nevoljom. Ako ste dovoljno bogati ili utjecajni, zdravi i moćni, dugo se vremena možete opirati nevolji. Možete sve oblagati, ublaživati i razonoditi se kako biste upotrijebili tlapnju da ste sve uspješno svladali. Jedina slabost ove naizgled savršene metode leži u tome što tada svoj život morate posvetiti oblaganju, ublaživanju i razonodi. Većina nas to do određene mjere i čini. Ne možemo si pomoći: bol jednostavno nije zabavna, dok je bespomoćnost upravo zastrašujuća. No, u određenu trenutku svaka duša koja želi rasti u vjeri mora proći kroz „uzana vrata“ križa. Trpljenje nas sve sustiže, prije ili kasnije. Nemoguće je sakriti se dok ste u obiteljskome životu naročito izloženi pogiblima ljudskoga postojanja. Sv. Franjo Saleški kaže da „bračno stanje zahtijeva više krjeposti i ustrajnosti od bilo kojega drugoga: ono je trajno vježbanje mrtvljenja.“

Cijena sretne obitelji je umiranje sebi. Otac mora umrijeti ako želi dati život svojoj supruzi i djeci. Iako ova pomisao možda nije ugodna, ona je svakako istinita. Moguće je provesti čitav život izbjegavajući je. Jednostavno nije dovoljno osiguravati sve potrebno za život i štiti ga. Razumije se da su zaštita i osiguravanje potrebnoga same po sebi valjane i nužne stvari. To je naša odgovornost. No, otac svojoj obitelji može osigurati čitavu gomilu materijalnih stvari i braniti je od najrazličitijih nevolja misleći da može biti miran jer je obavio svoju dužnost, a da pritom zapravo propusti ono bitno: pozvan je biti slikom ljubavi i istine Očeve. Kuća koju je podigao, bila ona koliba ili palača, u svojoj jezgri mora imati srce koje moli, srce spremno uvidjeti vlastitu bijedu, srce dovoljno ponizno kako bi zavapilo za pomoć. Bog ispunjava posudu koja priznaje da je prazna i otvara se primanju stvarne snage. Sve dok se pouzdajemo u vlastite snage, pamet i lukavu sposobnost izdržavanja, mi-

Snimila Ljudia Paris

slit ćemo da sve ovisi o nama. Ponašat ćemo se kao djeca bez oca. Izgradit ćemo životni stil uklanjanja poteškoća po svaku cijenu. Potrebno je jako puno „oblaganja“ ako želite izbjeći ono neobjašnjivo, nepravedne udarce koji donose trpljenje. Doći će, međutim, vrijeme kada će Bog dopustiti da se taj pomno izgrađen obrambeni sustav sruši u komadiće.

Dobro se sjećam zimske noći kad su moje vlastite barikade počele padati. Te noći nisam mogao spavati zbog bolova u leđima i brige oko bolesne djece. Briga je počela nagrizati moju dušu. Dolazilo je do sitnih okršaja s obeshrabrenjem iz kojih sam još uvijek izlazio kao pobjednik, ali je pobjeda postajala sve teža, a okršaji češći. Ne samo da sam se pre-stao smijati nego sam prestao i moliti.

U gluho doba noći, oko tri ujutro, beba je počela očajnički plakati u svojoj sobi. Tijelo i volja njezine majke popustili su nakon što se za nju brinula još od ponoći. Jednostavno više nije mogla reagirati na djetetov plač jer je i sama bila vrlo bolesna i iscrpljena. Imala je još samo dovoljno snage kako bi zavapila: „Molim te, hoćeš li je ti uzeti?“

Otac je ispustio umoran uzdah, teškom se mukom izvukao iz kreveta i uputio hodnikom do izvora buke. Vani su, kao i protekla tri tjedna, padale velike vlažne pahulje snijega. Stao sam malko prigovarati. „Došašće je prošlo“, pomislio sam, „a, pazi, korizma još nije ni počela. Ovo nije u redu!“ Uvelike sam se samosažalijevao.

Beba je imala godinu i pol dana i bila je zjenica našega oka, blistava, kovčava i slatka. To je dijete izišlo iz utrobe doslovce gučući, a sada je posjedovalo divan dar domišljatosti i smijeha. No, te je noći - stišući prečke svoje kolijevke poput nepravedno osuđena zatočenika - glasno prosvjedovala protiv svoje nevolje. U njezinu se glasu mogla osjetiti i doza straha jer je teško disala. Slabo noćno svjetlo otkrilo je da su joj i oči i nos potpuno začepljeni.

Podigao sam je nježno je tješeći samo našim zvukovima koje bih bio pripravan ispustiti još jedino u prisutnosti njezine majke. No te noći čak ni naše male nježnosti nisu djelovale. Jednostavno ju je bilo nemoguće utješiti. Srušio sam se u strganu stolicu za ljuljanje pored kolijevke i stao joj brisati nosić i krmeljave oči. Udovi su joj bili napeti, ručicama je čvrsto zgrabila moj ogrtač dok joj je čitavo tijelo podrhtavalo u mome naručju. Pogledao sam jesu li joj možda pelene pune i osvjedočio se da je hitno treba premotati. No, nije htjela da je ispustim iz naručja te se njezina tegoba pretvorila u pravu histeriju kada sam je položio na stolič za presvlačenje. Iako je bila uistinu mokra, to joj nije odgovaralo. Nemirnom je nožicom u moj palac zabila pribadaču koja je pridržavala pelene. Drugim je trzajem sadržaj čitave pelene prosula po mojim rukama, sebi i stoliču. Potom je nekako ustima dosegla do moga uha i stala iz svega glasa zapomagati. Otac je stisnuo zube. Bljesak ljutnje prošao je kroza me i ubrzo nestao. Nikada je još nisam vidio takvu iako mi je njezina majka rekla da se to znade događati. U polumraku nisam dobro vidio što radim. Upalio sam lampu i odjednom nas je preplavila zasljepljujuća i bolna svjetlost.

Ponekad je istina takva, pomislih. Svjetlost koja obasjava strahom zaklonjene predjele našega bića, tamne sobe u koje se skrivamo i odbijamo vjerovati. Preispitao sam svoj bljesak ljutnje i posramio se. Znao sam da je ljutnja ukorijenjena u strahu, u nedostatku pouzdanja. Otac u noći može se prestrašiti

čitavoga niza stvari: bolesti, siromaštva, kao- sa, izolacije, rušenja krova, ponovna kvara na automobilu, vlastite smrtnosti... ili, bolje rečeno, bespomoćnosti u suočavanju sa stvarnošću. U toj zastrašujućoj tami može otkriti tajnu: u dubini svoje duše osjetiti da nije Bog i da mu je potreban Spasitelj.

Majka je doteturala iz sobe pitajući oca treba li mu pomoć. No otac je savršeno mirnim glasom (iako mu je pomoć i te kako bila potrebna) odgovorio da je sve u redu, da je sve pod nadzorom i neka se slobodno vrati u postelju. Bilo je to i točno jer je djelić fizičkoga poretka bio vraćen. Svjetlo se ugasio. Odnio sam djetesce natrag u stolicu za ljuljanje - onu čija je slomljena noga škripala. (Kada li sam ono zadnji puta odložio popravlanje?) Ljuljao sam je i ljuljao držeći je na grudima. Škripa i stenjanje udružili su se u pravu malu simfoniju. Nikako nije prestajala plakati, iako u njezinu plaču više nije bilo histerije.

U noći se očevi tanki živci mogu stati očitovati, a njegovi strahovi i skrivene neuroze niču iz mraka poput gljiva poslije kiše. Nebrojene male kušnje i napetosti vezane uz podizanje obitelji mogu se udružiti u popriličan teret, osobito ako, kroz pravu oluju ti- suća svakodnevnih zahtjeva, otac pomalo počne zaboravljati odakle mu dolazi snaga. Otac, naime, znade kako mora biti jak.

Jest, no otac mora znati i kako biti slab. Jer, slabost nam svima dolazi i predstavlja blagoslov ili prokletstvo, ovisno o tome kako na nju reagiramo. U noći ocu to može biti teže shvatljivo jer mu se pogibli života ukazuju pred očima poput strašila: načete vridnosti u društvu, brzina kojom narodi dolaze do samoga ruba sukoba, gospodarstvo na rubu propasti... Ako si to samo dopusti, ovaj se popis može nastaviti u beskraj. I nesvjesno može posegnuti za oružjem kojim se obično služe oni koji nemaju vjere. U noći preplavljenom tamom, dok je tako sam i u strahu, napast može biti vrlo velika.

„Gdje je Bog?“ zavapilo je moje srce. „Je li nas možda napustio ovdje u tami, u gluhoj i hladnoj dubini zime?“

Umjesto odgovora u pamet mi je došlo sjećanje: na dan kada se ovo djetesce rodilo, nje-govu je majku u bolnici verbalno napao neki neznanac. Mojoj se supruzi isprva učinilo da je riječ o inteligentnu i uspješnu čovjeka, o „djedici“ koji dobro podnosi svojih sedamdesetak godina te je zabrinut brojnim društvenim pitanjima. Tijekom razgovora upitao ju je je li joj to prvo dijete. Kada je ponosno kazala da je to naše četvrto dijete, lice mu se objesilo te ju je stao s gorčinom napadati što „onečišćuje“ njegov svijet prekomjernim brojem djece. Ona je s njime razgovarala svojim uobičajenim darom strpljivosti i razumijeva-

nja, ali je on svejedno odjurio dobacivši još nekoliko uvrjeda. Iako to nije uobičajen događaj, svakako predstavlja znak vremena. To ju je mučilo cijeloga dana sve dok joj jedna od sestara nije kazala da je upravo toga jutra ranjen papa Ivan Pavao II. Naš je mali udarac preplavljen tom velikom ranom nanesenom Crkvi te smo na trenutak doživjeli otajstveno jedinstvo svih koji trpe u tijelu Kristovu.

„Dakle, ja sada svakako trpim“, pomislio sam. No, zašto nemam osjećaj da je to moje trpljenje duhovno i smisleno? Zašto je riječ o posve sirovu, ružnu, bijednu trpljenju bez ikakvih mističnih nijansi i nutarnje utjehe? Pokušao sam moliti, ali mi se Bog učinio dalekim, a riječi suhe poput Adamove prašine. Bio sam prazan, prazna srca koje nema više što dati. Ni trunke nježnosti prema tom jadnom trpećem stvorenju što sam ga pomogao stvoriti, bez pobožna osjećaja sjedinjenja s Kristom na križu. Ništa! No, podsjetio sam sebe, preostala mi je makar volja. Mogu odlučiti predati posljednje ostatke onoga što se nalazi na dnu te prazne posude. Potom ću ostrugati dno posude i nastaviti tako, ako je potrebno, i cijeli život! Stao sam mrmljati riječi jedne stare pjesme. Pokušao sam je zapjevati. Sve je to tako čudno zvučalo da je privuklo bebinu pažnju.

Pogledao sam svoju kćer i ona mi je uzvratila pogled. Ti su nam melankolični stihovi oboma odgovarali. Raspoloženje nam je bilo isto.

Ritam pjesme stopio se sa zvukom potrgane stolice za ljuljanje te su čovjek i njegova kći blago uvučeni u more, u velike vode Božje tišine. Njezin je plač oslabio, a potom utihnuo. Bila je tiha pod teretom i toplinom moje ruke. „Dakle“ pomislio sam, „kada ti je sve oduzeto, možda ti ostane nekoliko sitnica poput ove: jedine vrste snage koja nešto znači. Tople ruke i pjesme.“ Malim me ručicama potapšala po ramenu, poput majčice koja tješi svoga tješitelja. Oboje smo se osjećali ponešto bolje.

Potrajalo je, ali je napokon utihnula. Otac je sada imao obilje vremena za razmišljanje. „Zima je, noć je“, pomislih, „a Božić je prošao.“ Vjerojatno su upravo u ovo doba go-dine sv. Josipa i Majku Mariju snašle velike nevolje. Anđeo je rekao Josipu neka uzme Mariju i Dijete i bježi u Egipat. On ih je poveo i uputio se u nepoznato. Je li Josip znao što se događa iza njih u Betlehemu? Mesijin grad bio je preplavljen krvlju djece! Nije li to bio kraj Izraelovih nadanja i nije li bilo još apsurdnije pobjeći natrag, u drevno poprište Izraelova ropstva? Kakve li su se misli i osjećaji rojili u Josipovu srcu dok se negdje noću bio utaborio u pustinji? Je li se bojao, je li

Nastavak na 38. str. ►

Ljubav prema neprijateljima

Duh Sveti uči nas ljubiti naše neprijatelje kao da su naša vlastita djeca. Neki ljudi svojim neprijateljima ili neprijateljima Crkve žele da budu bačeni u pakao. To je zato što od Duha Svetoga nisu naučili ljubiti Boga.

Sveti starac Silvan s Atosa (1866. – 1938.)

Tko ne ljubi svoje neprijatelje, ne može spoznati Gospodina niti milinu Duha Svetoga

Kažeš: „On je kriminalac, neka gori u paklu.“ Ja te pak pitam: „Kada bi Bog tebi dao neko dobro mjesto u raj i kada bi odatle u paklu vidio onoga kome si želio paklene muke, ne bi li mu se smilovao bez obzira tko bio, čak i neprijatelj Crkve? Ili ti je srce od željeza?“ Ali u raj se ne traži željezo. Tamo se traži poniznost i ljubav prema Kristu koji je pun sućuti prema svima. U onome, tko ne ljubi svoje neprijatelje, ne stanuje milost Božja.

Gospodine, po svojem Duhu nauči nas ljubiti neprijatelje i za njih moliti u suzama. Gospodine, izlij svoga Duha na svijet da svi narodi upoznaju tebe i tvoju ljubav. Gospodine, ti si molio za svoje neprijatelje. Nauči nas po Duhu Svetomu ljubiti naše neprijatelje. Gospodine, svi su narodi djelo tvojih ruku; odvрати ih od mržnje i zla i daj im kajanje, da bi svi upoznali tvoju ljubav. Gospodine, zapovjedio si nam ljubiti neprijatelje, ali to nam je teško, nama grješnicima, ako tvoja milost nije s nama. Gospodine, izlij svoju milost na svijet, daj svim narodima svijeta da upoznaju tvoju ljubav, da spoznaju da ih ljubiš kao majka, i više nego majka: majka može zaboraviti svoje dijete, ali ti nikada ne zaboravljaš jer neizmjereno ljubiš svoja stvorenja, a ljubav ne zaboravlja. Milosrdni Gospodine, u svojoj preobilnoj ljubavi spasi sve narode.

Ako od svega srca molimo za neprijatelje i ako ih ljubimo, duša će nam uvijek biti u miru

Slava Gospodinu jer nas nije ostavio siročad, nego nam je poslao Duha Svetoga. Duh Sveti uči dušu ljubiti sve ljude, da imaju smilovanja prema svima koji su se izgubili. Bog se smilovao izgubljenima i poslao je svoga Sina Jedinorođenca da ih spasi. Tko nije primio Duha Svetoga, ne želi moliti za svoje neprijatelje. Otac Paisije molio je za jednoga učenika koji je odbacio Krista i dok je molio, ukazao mu se Gospodin i rekao: „Paisije, za koga ti to moliš? Ne znaš li da me je on zanijskao?“ Svetac je nastava-

vio moliti za svojega učenika, pa mu je Gospodin rekao: „Paisije, svojom si se ljubavlju izjednačio sa mnom!“ Tako ćemo naći mir, nema drugoga puta. Ako netko puno moli i posti, ali ne ljubi svoje neprijatelje, nema duševnoga mira. Ni ja ne bih o tome mogao govoriti da me Duh Sveti nije poučio toj ljubavi. Brata treba opomenuti blago i s ljubavlju. Mir se gubi već i zbog samo jedne tašte misli. Izdizati se iznad svojega brata, suditi nekoga, opominjati grubo i bez ljubavi, mnogo jesti i mlačno moliti – zbog svega toga gubi se mir. Ako steknemo naviku od svega srca moliti za neprijatelje i ljubiti ih, mir će uvijek stanovati u našim duša-

ma, ali ako mrzimo ili sudimo brata, naš će se duh zatamniti i izgubit ćemo mir i pouzdanje u Boga.

Veliko je djelo pred Bogom moliti za one koji nas vrijeđaju i koji nam nanose patnju

Kako da čovjek na odgovornom položaju očuva mir kada su njegovi podređeni neposlušni? To je jako teško. Neka se sjeti da ih Gospodin ljubi iako nisu poslušni, da je za njihovo spasenje umro u mukama i da zato treba za njih žarko moliti. Budeš li molio za svoje podređene, tvoja će duša upoznati dubok mir i veliku ljubav.

Kako da čovjek u podređenu položaju očuva mir ako mu je nadređeni nasilan i zloban? Srdit čovjek prvi pati zbog svojega ponašanja. Muči ga vlastita oholost. Podređen, ma tko on bio, to treba znati i moliti za bolesnu dušu svoga nadređenoga. Veliko je djelo pred Bogom moliti za one koji nas vrijeđaju i koji nam nanose patnju. Gospodin će ti zauzvrat dati svoju milost, upoznat ćeš Gospodina po Duhu Svetomu i s radošću ćeš podnositi sve poteškoće. Gospodin će ti dati milost ljubavi prema cijelome svijetu. Žarko ćeš željeti dobro svim ljudima i molit ćeš za sve ljude kao za samoga sebe.

Tko ljubi svoje neprijatelje, sličan je Gospodinu

Neprijatelje možemo ljubiti samo po milosti Duha Svetoga. Zato, čim te netko uvrijedi, moli se Bogu za njega i očuvati ćeš mir i božansku milost. Ako gundaš protiv nekoga i ako ga kritiziraš i sam ćeš postati poput njega. Ne možemo biti u miru ako iz svega srca ne molimo Gospodina da nam dadne snage moliti za sve ljude. Gospodin je znao da ne ćemo imati mir u duši ako ne ljubimo svoje neprijatelje i zato nam je dao ovu zapovijed: „Ljubite svoje neprijatelje“. Ako ne ljubimo svoje neprijatelje, duša će nam biti u miru tek povremeno, ali ako ih ljubimo, mir će u nama boraviti dan i noć. Pazi na duševan mir koji ti je dao Duh Sveti! Nemoj ga izgubiti zbog tričarija. Ako svojemu bratu daš mir, Gospodin će ti dati neizmjereno više, a ako rastužuješ svojega brata i sam ćeš sigurno postati tužan.

Ako ne oprostiš svojemu bratu, tvoj grijeh ostaje

Ako misliš zlo o drugima, to je znak da u tebi živi zao duh koji te potiče na zle misli. Ako netko umre, a nije se pokajao i nije oprostio svojemu bratu, njegova će duša otići tamo gdje stanuje zao duh koji njome vlada. Postoji jedan zakon: Ako si oprostio, Gospodin ti je oprostio, ali ako ne oprostiš svojemu bratu, tvoj grijeh ostaje u tebi. Gospodin hoće da ljubimo svojega bližnjega. Ako misliš da te Gospodin ljubi, to znači da je njegova ljubav s tobom. Ako misliš da Gospodin jako ljubi svoja stvorenja, ako imaš smilovanja prema svim stvorenjima i ljubiš svoje neprijatelje i ako istodobno misliš da si najgori od svih, to znači da je velika milost Duha Svetoga s tobom. Čovjek u kojemu boravi Duh Sveti, makar ne u punini, trpi dan i noć za sve ljude. Srce mu je puno smilovanja prema svim stvorenjima Božjim, a napose prema onima koji ne poznaju Boga ili mu se suprotstavljaju i koji će zato završiti u paklenim mukama. On moli za njih dan i noć,

Čovjek u kojemu boravi Duh Sveti, makar ne u punini, trpi dan i noć za sve ljude. Srce mu je puno smilovanja prema svim stvorenjima Božjim, a napose prema onima koji ne poznaju Boga ili mu se suprotstavljaju i koji će zato završiti u paklenim mukama. On moli za njih dan i noć, više nego za samoga sebe, da bi se svi pokajali i spoznali Gospodina.

više nego za samoga sebe, da bi se svi pokajali i spoznali Gospodina.

Neprestano molim Gospodina za ljubav prema neprijateljima

Dobar si, Gospodine. Hvala ti na tvojem milosrđu. Na mene si izlio svojega Duha Svetoga i dao si mi kušati svoju ljubav prema meni, velikom grješniku, i moja se duša uzdiže prema tebi, nedohvatljivoj Svjetlosti. Tko bi te mogao spoznati kada se ti, Milosrdni, ne bi udostojao objaviti ljudskoj duši? Vidjela te moja duša i prepoznala je svojega Boga i Stvoritelja. Moja duša nezasićeno čezne uvijek biti s tobom, jer je ti privlačiš svojom ljubavlju, i moja je duša spoznala tvoju ljubav. Vidiš, Gospodine, kako je ljudska duša slaba i grješna, ali joj ti, Milosrdni, daješ snagu da te može ljubiti. Duša se boji da će izgubiti poniznost koju joj neprijatelji hoće oduzeti, jer će je onda tvoja milost napustiti.

Kako da uzvratim Gospodinu? Loš sam, Gospodin to zna, ali ponižavam svoju dušu i ljubim svoje bližnje, pa i onda kada me vrijeđaju. Stalno preklinjem Gospodina da mi da ljubavi prema neprijateljima. Po Božjem milosrđu spoznao sam što je ljubav prema Bogu i prema bližnjemu. Dan i noć molim Gospodina za tu ljubav. Gospodin mi daje suze i ja plačem nad cijelim svijetom, ali ako nekoga osudim ili ga krivo pogledam, suze se osuše i duša mi postaje utučena. Onda zamolim Gospodina za oprost i Milosrdni mi prašta, meni, grješniku. Pred licem Gospodnjim pišem vam, braćo, ponizite svoja srca i već na ovome svijetu vidjet ćete Božje milosrđe, spoznat ćete svojega nebeskoga Stvoritelja i vaša će ga duša nezasićeno ljubiti.

Prisili svoje srce da ljubi neprijatelje

U početku moraš siliti srce da ljubi neprijatelje. Gospodin će vidjeti tvoju dobru nakanu i u svemu će ti pomoći, a iskustvo će te poučiti. Tko misli zlo o svojim neprijateljima, nema u sebi Božje ljubavi, nije upoznao Boga. Kada budeš molio za svoje neprijate-

lje, mir će te obuzeti i ljubiti ćeš svoje neprijatelje. Znaj da tada u tebi stanuje velika božanska milost. Ne kažem da je savršena, ali je dostatna za spasenje. Ako, naprotiv, vrijeđaš svoje neprijatelje, to je znak da u tebi živi zao duh koji te potiče na zle misli jer, Gospodin kaže, iz srca dolaze i dobre i zle misli.

Dobar čovjek misli: „Svi koji se udaljuju od istine bit će izgubljeni“ i zato ima smilovanja prema njima. Tko od Duha Svetoga nije naučio ljubiti, ne će moliti za svoje neprijatelje. Tko je od Duha Svetoga naučio ljubiti, cijeloga će života trpjeti zbog onih koji se ne spašavaju. Lijevat će obilne suze za ljude, a Božja će mu milost dati snage da ljubi neprijatelje. Ako ih već ne ljubiš, barem ih nemoj grditi ni ogovarati. I to je već napredak. Ako ih netko grdi i vrijeđa, jasno je da u njemu stanuje zao duh. Ako se ne pokaje, poslije smrti ići će tamo gdje stanuju zli duhovi. Neka Gospodin očuva sve duše od takve nesreće!

Razumijte, to je bar jednostavno: jadni su oni koji ne poznaju Boga ili mu se suprotstavljaju. Moje srce trpi zbog njih, a oči mi lijevu suzu. [...] Gospodin je osobno rekao: „Kraljevstvo Božje je u vama.“ (Lk 17, 21) Vječni život počinje već ovdje na zemlji. Zbog oholosti gubimo milost, a s njom i ljubav prema Bogu i odvažnost u molitvi. Dušu tada proganjaju zle misli i ona ne shvaća da se mora poniziti i ljubiti svoje neprijatelje, bez čega se ne može svidjeti Bogu.

Ti kažeš: „Neprijatelj proganja našu svetu Crkvu. Kako da ga ljubim?“ Ja ti odgovaram: „Tvoja jadna duša nije upoznala Boga, nije spoznala koliko nas on ljubi i s kakvom čežnjom očekuje da se svi ljudi pokaju i budu spašeni. Gospodin je Ljubav: dao nam je Duha Svetoga koji dušu poučava ljubiti neprijatelje i moliti za njih, da bi i oni bili spašeni. To je ljubav.“

Slava Gospodinu što nas toliko ljubi, što nam po Duhu Svetomu prašta grijeha i objavljuje svoje tajne.

Obradila i prevela Lidija Paris

Za čime čezne tvoje srce?

fra Mario Knežević

Prihvatiti sebe kao Božje stvorenje riječi su koje često čujemo i o kojima razmišljamo. U mnogim smo prilikama nezadovoljni samima sobom. Čini nam se da su drugi pri stvaranju i odrastanju uvijek i u svemu bolje prošli od nas. Isto tako, naši postupci nisu onakvi kakvima bismo željeli da budu. Često smo nezadovoljni svojim izgledom, zanimanjem, poslom, okruženjem... Uz to nam se čini da i sam Bog nije pravedan jer daje da i zlima i dobrima sunce jednako sja i kiša pada. Nezadovoljstvo se gomila unatoč činjenici što nam je poznato da smo kao djeca Božja stvoreni upravo na Božju sliku, da smo originalni i kao takvi neponovljivi.

Brojni duhovni pisci i naučitelji ističu da iz prihvaćanja samih sebe i svega što nam se događa proizlazi vrijeme promjene vlastite situacije i stanja u kojem živimo. Prihvatiti sebe ne znači ostati na tome i ništa ne mijenjati. Prihvatiti sebe početak je promjene za kojom čeznemo. U protivnom ćemo se stalno vrtjeti u krug i ostati na istim polazištima, umorni i s osjećajem vlastite nemoći. Tako se u nama gomila očaj, raste beznađe, umire nada.

Temeljno je pitanje za čime čezne naše srce i biće, za zemaljskim ili nebeskim? Naša ljudska mjerila nisu Božja mjerila. To je i Isus jasno rekao Petru koji ga pokušava odvratiti s puta koji vodi preko križa i trpljenja do spasenja. Ukoliko cijeli život sve svoje misli i snage usmjerimo na zemaljska do-

bra i čežnju da se, uvjetno rečeno, „dopadnemo“ svijetu, a ne Bogu i sebi, uvijek ćemo biti u raskoraku s onim bitnim: kakvi smo u Božjim i svojim očima. Stoga, ako naše nezadovoljstvo proistječe iz zemaljskih stvari i mjerila ovoga svijeta, pozvani smo okretati se prema onima koje nadilaze ovaj propadljiv svijet. U *Poslanici Korinćanima* čitamo: „Čeznite za višim darima...“ (usp. 1 Kor 12, 31)

U našim čežnjama krije se i naša osobnost. Vrlo je važno znati svoje čežnje. Što mi zapravo želimo od svoga života? Što nam je najvažnije? Je li uopće važno biti lijep i bogat kada znamo da je ljepota relativna, a bogatstvo propadljivo? Puno je važnije od toga s psalmistom klicati u svojim čežnjama: „Čisto srce stvori mi Bože i duh postojan obnovi u meni.“

Što nam je činiti? Ponajprije moramo zahvaljivati i veličati Boga poput Marije. Moramo prihvatiti sve, ali baš sve što Bog hoće od nas, baš poput Marije, Isusa, Josipa i drugih uzora Crkve. Prihvaćanje ne znači priznanje nemoći i prestanak želje za promjenom, nego je prihvaćanje otvaranje vrata temeljitu zaokretu u životu. Kad Marija prihvatila Božju volju, zaigra joj čedo u utrobi i rađa Isusa. To se zbiva po onome *da* Bogu. S nama je isto. Čuti i prihvatiti jest začecije novoga i svetijega života u nama, života u kojem nije važno zemaljsko, nego nebesko odakle iščekujemo blaženu nadu i ponovni dolazak Spasitelja.

Kristov križ – uzrok svih blagoslova i svih milosti

Naš razum, prosvijetljen Duhom istine, neka slobodno čistim srcem prihvati i sasvim jasno vidi kako slava svetoga Križa obasjava nebo i zemlju. To i Krist kaže govoreći o svojoj skoroj smrti: „Dolazi čas da se proslavi Sin čovječji.“ I dalje veli: „Sada mi je duša duboko protresena. Što da kažem? Oče, spasi me od ovoga časa! Ali zato sam i došao do ovoga časa. Oče, proslavi svoga Sina!“

A tada se začuo glas s neba: „I proslavio sam ga i opet ću ga proslaviti.“ Isus reče nazočnima: „Ovaj glas nije došao radi mene, nego radi vas. Sad je sud ovomu svijetu. Sad će knez ovoga svijeta biti bačen van. A kad ja budem podignut sa zemlje, sve ću ljude privući k sebi.“

O divne li snage križa! O neizrecive li i slavne muke u kojoj je ujedno i sudište Gospodinovo, i sud svijeta, i vlast Propetoga.

Gospodine, sve si privukao k sebi da ono što se obavljalo u jednom jedinom židovskom hramu samo kao slika sada, kad je tajna očitovana, pobožno slave svi narodi po cijelome svijetu.

Sada je slavniji red levita i veće je dostojanstvo svećenika, službenika hrama, i svetije pomazanje svećenika. Tvoj je križ, Gospodine, izvor svih blagoslova i uzrok svih milosti. Po njemu vjernici dobivaju jakost u slabosti, slavu u sramoti, život u smrti.

Eto, nestalo je raznih životinjskih žrtava. Sve te žrtve nadomješta jedna jedina žrtva tvoga tijela i krvi, jer si ti pravi „Jaganjac Božji, koji oduzimaš grijehove svijeta“. Tako ti u sebi sadržiš i dovršavaš sva otajstva, da kao što je jedna prava žrtva, namjesto klanica, i nebo bude jedno kraljevstvo za sve narode.

Priznajmo, predragi, što je učitelj naroda sveti apostol Pavao jasno kazao: „Vjerna je riječ i dostojna da joj se povjeruje – da je Isus Krist došao na svijet spasiti grješnike.“

Još je divnije prema nama njegovo milosrđe što je umro ne samo za svete i pravedne nego i za opake i bezbožne.

A budući da njegovo Božanstvo nije moglo podnijeti muku i smrt, postao je smrtni čovjek i tako primio na se što će moći prikazati za nas.

Nekoć je po proroku Hošiji prijetio našoj smrti snagom svoje smrti: „O smrti, ja ću biti tvoja smrt, podzemlje, ja ću biti tvoj ujed.“ Svojom smrću podložio se zakonima podzemlja, a uskrsnućem ih je uništio. Tako je dokrajčio neograničenu prevlast smrti i od vječne učinio je privremenom. „I kao što su svi umrli u Adamu, tako će i svi uskrsnuti u Kristu Isusu.“

*Sveti Lav Veliki, papa,
Propovijed o mucu Gospodnjom*

Samo je jedno potrebno

Klanjamo ti se, Gospodine Isuse, i donosimo ti sa sobom svoj svijet: toliko osjećaja, stvarnosti, osoba i života. Sve ono što ti donosimo sažeto je u mucu za kruh svagdašnji, a kako malo želje, htjenja, borbe za kruh života koji ti daruješ! Evo nas pred tobom, do tvojih nogu, sa srcem i Marte i Marije. Rasvijetli nam um i srce da prepoznamo što nam je u životu važno, a što nevažno.

Oprosti nam, Isuse, za sve krive odabire, one odabire na koje smo se odlučili ne imajući vremena za tebe, za tvoju riječ, za molitvu, za tvoju blizinu, a ti, Gospodine, po tko zna koji put ponavljaš: – Samo je jedno potrebno! Isuse, daj da to shvatimo!

Hvala ti, Isuse, za strpljenje sa svakim od nas, što si čekao da se snađemo, da dođemo k tebi, da se smirimo i da otkrijemo pravu stvarnost u tvojoj blizini.

Ti si ovdje, Isuse, i želiš da te prihvatimo kao svoga Spasitelja. A mi, i ovdje u molitvi pred tobom, u svojoj nutрини želimo pokazati kako smo dobri.

Ti nas prihvaćaš ovakve kakvi jesmo, a mi u svojoj nutрини svim silama želimo pred tobom ispasti bolji, savršeniji, onakvi kakvi nismo. Oprosti nam, Isuse! Pomozi nam, Isuse, izabрати najbolji dio koji nam se ne će oduzeti: istinu.

Isuse, ti si apostolima došao kroz zatvorena vrata. Svoga Duha Svetoga unio si u zatvorene prostorije. Učini to i u našim zatvorenim srcima sada: udi svojim Duhom u sve prostore zatvorenosti, nepovjerenja i razočaranja u nama.

M. Št.

Mons. Bergoglio i euharistijsko čudo u Buenos Airesu

„Prisutnost bijeli krvnih zrnaca pokazuje da je srce bilo živo kada je uzorak uzet. Bijela krvna zrnca probila su tkivo, što pokazuje da je srce bilo izloženo jaku stresu, kao da je vlasnik srca primio udarac u predjelu grudnoga koša“, tvrdi kardiolog i patolog dr. Frederic Zugiba.

Priredio fra Karlo Lovrić

Euharistijsko čudo u Buenos Airesu dogodilo se 1996. godine kada je Jorge Mario Bergoglio bio pomoćni biskup kardinalu Quarracinu. Kada je sadašnji papa Franjo postao nadbiskupom Buenos Airesa, zapovjedio je da se to fotografira i ispita. Dobiveni su zapanjujući rezultati.

Kako je sve započelo?

Toga 18. kolovoza 1996. o. Alessandro Pezet u 19 je sati slavio svetu Misu u crkvi koja se nalazi u trgovačkom središtu grada. Kada je završio s dijeljenjem svete pričesti, pristupila mu je neka gospođa i rekla da je na dnu crkve na podu vidjela hostiju. Kada je o. Alessandro došao na to mjesto, našao je isprljenu hostiju. Nije ju mogao staviti u usta pa ju je spremio u posudicu s vodom i pohranio u svetohranište u kapelici Presvetog Oltarskog Sakramenta. Nekoliko dana kasnije, u ponedjeljak 26. kolovoza, otvorio je svetohranište i na svoje veliko iznenađenje vidio da je hostija postala krvava, da je postala tvar. O tome je obavijestio mons. Jorgea Bergoglia koji je naredio da se hostiju profesionalno fotografira. Fotografije od 5. rujna 1996. jasno pokazuju da se hostija, koja je postala komad krvava tijela, povećala. Nekoliko godina hostija je bila čuvana u svetohraništu, a sve što se zbivalo držalo se u tajnosti. Budući da u godinama koje su uslijedile na hostiji nije bilo nikakvih vidljivih promjena, mons. Bergoglio je naredio da se obavi znanstvena analiza.

Srce je bilo živo

Dana 5. listopada 1999. u nazočnosti mons. Bergoglia, dr. Castanon uzima uzorak krvava komada i šalje ga na analizu u New York. Ne želeći utjecati na rezultate, odlučio je ekipi znanstvenika sakriti podrijetlo uzorka. Jedan

od znanstvenika bio je veoma ugledan kardiolog i patolog dr. Frederic Zugiba. Potvrdio je da je ispitana tvar od mesa i krvi te da sadrži ljudski DNK. Izjavio je da je analizirana materija komad srčanog mišića koji se nalazi u stijenci lijeve klijetke blizu zalistaka. (Taj je mišić odgovoran za stezanje srca. Podsjetimo i na to da lijeva klijetka srca radi poput crpke koja šalje krv po cijelome tijelu.) Analiza je ustvrdila i da je srčani mišić u stanju upale i da sadrži određen broj bijelih krvnih zrnaca, što pokazuje da je srce bilo živo kada je uzorak uzet. „Potvrđujem da je srce bilo živo jer bijela krvna tjelešca izvan živa organizma umiru. Njima je potreban živ organizam da bi se održala. Njihova prisutnost dokazuje da je srce bilo živo kada je uzorak uzet. Osim toga, bijela krvna tjelešca probila su tkivo, što potvrđuje da je srce bilo izloženo jaku stresu, kao da je vlasnik srca primio udarac u predjelu prsnoga koša“, izjavio je dr. Zugiba.

Svjedoci

Dvojica australskih novinara Mike Willesee i Ron Tesoriero bili su svjedoci ovoga ispitivanja. Znajući za podrijetlo uzorka, bili su zaprepašteni izjavom dr. Zugibe. Mike Willesee upitao je znanstvenika koliko vremena bijela krvna zrnca mogu preživjeti kada se izvade iz ljudskoga tkiva i čuvaju u vodi. Dr. Zugiba je odgovorio da bi prestala živjeti u roku od nekoliko minuta. Novinar je tada liječniku otkrio da je tvar odakle je uzorak bila čuvana mjesec dana u običnoj vodi, a onda tri godine u jednoj posudi u vodi bez minerala. Dr. Zugiba je bio vrlo iznenađen i rekao da za to ne nalazi znanstvenoga tumačenja te upitao: „Objasnite mi nešto... Ako je ovaj uzorak uzet od mrtve osobe, kako je moguće da su se za vrijeme ispitivanja stanice uzorka gibale? Ako ovo srce dolazi od nekoga tko je umro 1996., kako može još uvijek biti na životu?“ Tada je Mike Willesee dr.

Zugibi otkrio da analiziran uzorak potječe od posvećene hostije, dakle od bijeloga beskvasnoga kruha, koja se na neobjašnjiv način pretvorila u krvavo ljudsko meso. Zaprepašten, dr. Zugiba odgovori: „Kako i zašto posvećena hostija može mijenjati svoj značaj, postati tijelom i živom ljudskom krvlju – to će za znanost ostati neprotumačiva tajna, tajna koja posve nadilazi njezinu nadležnost.“

Krvna grupa AB+, čovjek s Bliskog istoka

Dr. Ricardo Castanon Gomez uzeo je laboratorijsko izvješće analiza obavljenih na „čudu iz Buenos Airesa“ kako bi ga usporedio s još jednim uzorkom, ne otkrivajući njegovo podrijetlo. Stručnjaci koji su obavili novo ispitivanje zaključili su da su obje laboratorijske analize rađene na uzorku iste osobe. Oba uzorka pokazuju da je krv iz grupe AB+ te da je riječ o čovjeku koji je rođen i koji je živio na Bliskom istoku.

Samo vjera u izvanredno Božje djelovanje daje odgovor!

Bog hoće da budemo svjesni da je uistinu prisutan u tajni Euharistije. Euharistijsko čudo Buenos Airesa izvanredan je znak koji je potvrdila i znanost. Preko toga znaka Isus u nama želi probuditi živu vjeru u njegovu stvarnu prisutnost u Euharistiji. Stvarnu, a ne simboličnu. To je vidljivo samo očima vjere, a ne ljudskim očima kojima vidimo samo kruh i posvećeno vino. U Euharistiji nas Isus vidi i ljubi, želi nas spasiti.

Kroz povijest Crkve

U povijesti Crkve bilo je mnogo ovakvih ili sličnih euharistijskih čudesa. Spomenimo samo neka: Lanciano, 8. stoljeće (Italija); Torino, 1453. (Italija); Zaragoza, 1427. (Španjolska); Manzaneda, 1903. (Španjolska); Favorney, 1608. (Francuska); Alcoyl, 1568. (Španjolska); Almolda, 1936. (Španjolska); Cascia (Italija), Santarem, 1247. (Portugal); Amsterdam, 1345. (Nizozemska); Naju, 1997. (Koreja); Garabandal, 1961. (Španjolska); Chirattakonam, 2001. (Indija); Rodalben, 1952. (Švicarska); Walldürn, 1330. (Njemačka); Iborra (Španjolska); Daroca, 1239. (Španjolska); Bolzano, 1263. (Italija); Erding (Njemačka); Giswil (Švicarska); Tonking, 1962. (Kina); Prestwich, 1937. (Engleska); Krakow, 1918. (Poljska); Fatima, 1916. (Portugal); Tumaco, 1906. (Kolumbija); La Réunion, 1903. (Indijski Ocean); St. Luis, 1880. (Španjolska); Dubno, 1866. (Poljska); Pressac, 1643. (Francuska); St. Georgenberg, 1310. (Fiecht/Tirol); Ettiswil, 1447. (Švicarska); Siena, 1730. (Italija).

Euharistijsko čudo Buenos Airesa izvanredan je znak koji je potvrdila i znanost. Preko toga znaka Isus u nama želi probuditi živu vjeru u njegovu stvarnu prisutnost u Euharistiji. Stvarnu, a ne simboličnu. U Euharistiji nas Isus vidi i ljubi, želi nas spasiti.

Ludbreg, 1411. (Hrvatska)

Iako nema nikakvih pisanih dokumenata, predaja govori da se samo godinu dana nakon posvete župne crkve 1411. u Ludbregu zbio nesvakidašnji događaj. Svećeniku koji je sumnjao u istinitost riječi pretvorbe „Ovo je moje tijelo... Ovo je moja krv...“, za vrijeme bogoslužja je nakon lomljenja hostije na tri dijela u kaležu potekla prava krv. Zaprepašten i silno preplašen, svećenik je brzo završio svetu Misu. Tekućinu iz kaleža spremio je u staklenu posudicu, sakrio i o doga-

đaju šutio do kraja života. Tek je na samrtni priznao što se dogodilo i bočicu s tekućinom predao na čuvanje svojoj subraći svećenicima u župnoj crkvi Presvetoga Trojstva. Glas o tom događaju brzo se pronio cijelim krajem. Narod je u sve većem broju počeo dolaziti u Ludbreg. Svi su željeli vidjeti taj opipljiv i svima vidljiv znak Božje prisutnosti u maloj staklenoj posudici. Predaja govori da su se od tog vremena u Ludbregu počela događati čudesna ozdravljenja na zagovor Predragocjene Krvi Kristove.

▶ **Nastavak s 31. str.**

makar i na trenutak posumnjao? Je li se sjetio anđelova upozorenja i pitao nije li možda riječ „tek o snu“, što bi njega sama učinilo ludom i sanjarom?

Je li ga strašila naizgledna ludost toga čina: pobjeći od vlastita naroda, iz vlastite zemlje te dragovoljno prijeći u progonstvo? Je li se spomenuo da je Abraham prije njega bio pozvan napustiti svoju zemlju te je poslušao, iako nije shvaćao? Je li Josipu dan kratak pogled na potomstvo „brojnije od zvijezda na nebu“ što će mu biti dano po Isusu, po njegovu činu poslušnosti, iako to nije shvaćao?

Dok sam tako sjedio ljuljajući se u mraku, upitao sam se je li možda Josip u noći uvelike nalik na ovu sjedio pored vatre u tmuni i hladnoći razmišljajući o životu dok su mu žena i dijete spavali kraj njega? Je li na nebu tražio onu veliku zvijezdu i pitao se hoće li je ikada više ugledati? Možda je bio blagoslovljen savršenim mirom i posvemašnjim pouzdanjem u Božju providnost. A možda je, poput ostatka čovječanstva, bio prepušten osjećaju da mu u kostima žare samoća i nesigurnost ljudskosti. Dani su mu veliki znakovi, anđeli u snovima, zvijezda, mudraci..., ali čovjek ne može živjeti od znakova jer bi ubrzo postao ovisan o njima. Čovjek živi po vjeri te se s vremena na vrijeme zastor nakratko razgrne kako bismo primili ohrabrenje za neki naročit zadatak ili snagu za neko osobito teško razdoblje što ga drukčije ne bismo podnijeli. No, najpotrebniji nam je upravo dar vjere. Vjera je velika učiteljica i oblikovateljica naših srdaca. Vjera oplemenjuje naše duše kao što se zlato kuša u vatri.

Kada nas sve druge snage iznevjere, u dubini svoje prazne duše možemo otkriti čudesno tiho bogatstvo. Ondje, na dnu posude, leži stvarna snaga koja se ne sastoji ni u sili ni u sredstvima, ni u ovozemaljskoj mudrosti ni u čvrstu obrambenu sustavu, nego u odlučnosti da nastavimo ljubiti i živjeti u istini. Ljudska volja neobična je sposobnost koja nerijetko poseže za iluzornim bogatstvom i silom, oružjem te, u najgorem slučaju, konačnom tlapnjom da smo mi sami gospodari svega što posjedujemo. No, kada ostanemo bez ičega i spoznamo svoju temeljnu ljudsku slabost, vjera nam prošapće blagu, začudnu i vrlo radosnu vijest da mi nismo Bog, nego da nam je potreban Spasitelj i da, štoviše, taj Spasitelj *uistinu* i postoji.

Sv. nam je Josip bio jednak u svemu. Nešto je od ovoga zacijelo i sam morao naučiti na težak i mučan način. Je li osjetio svoju slabost? Je li ga na trenutak u tmuni preplavio taj nemoguć zadatak šticanja i čuvanja toga tajnovitoga Djeteta kojega je svijet već mrzio i kojega se već bojao? Je li Josip zaplakao? Je li zavapio u tišini pustinje ili podigao oči k noćnome nebu u potrazi za znakom nade? Je li

molio Boga za riječi ohrabrenja? Je li ih možda i primio? Možda je pretraživao drevne pjesme i zazive svoga naroda u potrazi za riječima utjehe. Je li Josip pjevao drevne psalme govoreći: „Pohitaj, Gospodine! Pomoći moja, spasitelju moj, Gospodine moj, ne kasni!“

Je li potom pogledao usnulo dijete i počeo shvaćati da bi upravo njegov krhki sin mogao biti Božji odgovor, Riječ koja će u svojoj slabosti i poslušnosti biti snažnija od svega straha i mržnje što su se nakupili u svijetu? Je li u tom usnulom djetetu bio kadar pročitati nevjerovatnu poruku: da Gospodin nije okasnio, nego, naprotiv, uranio? Otac je preduhitrio sve naše strahove, beskrajne dvojbe i pitanja te sišao dolje kako bi s nama boravio u liku još nijema djeteta.

Začudo, i moje se srce sada bilo umirilo. Što sam više razmišljao o tom iznimno dobrom i vrlo stvarnu čovjeku koji je nekoć davno sjedio na posve nesigurnu mjestu, to sam više znao da mi Otac progovara iste one riječi što ih je bio uputio njemu. Riječi su to upućene tjeskobnim srcima svih očeva. Osjećao sam to. Ali još uvijek nisam mogao dobro čuti. I dalje sam se bojao - bojao sam se vlastite slabosti.

Ako bude potrebno, pomislih, ljuljat ću ovu djevojčicu čitave noći kako bih čuo. I bijaše mi to vrlo ugodno. Ako me treba, ljuljat ću svoju djevojčicu čitavu noć.

„Da“, prošaptao sam, „nemam što dati. To ti, Gospodine, predajem. Da.“

Odjednom, bez upozorenja, blago i snažno, riječi što sam ih žudio čuti čitava svoga vijeka kao supruga i oca, bile su tu: „Ja sam taj“, reče Riječ, „ja sam taj kojega umivaš kada joj mijenjaš pelene. Maloga Isusa nosiš kroz noć. Ja sam s tobom. Ja sam uvijek s tobom. U tvojoj slabosti. U tvojim zimama. Hoćeš li se pouzdati u me?“

Čuo sam te riječi u najdubljem dijelu svojega bića. Tada, i sam još dijete, bijah utješten. Bog nije bio daleko, nego me privio na svoje grudi sve dok i moji jecaji nisu utihnuli.

Tada sam počeo slušati. Kasnije, kroz mjesece i godine koji su uslijedili, često mi se događalo da zaboravim ono što sam čuo. Ponekad bih u to prestao vjerovati, posred mnoštva rastresenosti i tereta, trpljenja, slavljenja i radosti. No, riječi bi mi se vraćale. Sjetio bih se velikoga mira i tišine koji su te noći ispunili čitav svijet, iako se činilo da se on raspada. Stao sam moliti psalme kad god ne bih mogao zaspati ili kada bih izgubio put u pustinji modernoga doba. Utvrdio sam da su psalmi riječi Duha Svetoga izgovorene u srcu kralja Davida te da su te riječi vapaj čovječanstva koje zaziva i traži Očevu ruku. Moleći ih, sjedio sam se s Božjom djecom svih vremena i mjesta.

Mislio sam da Bog šuti. Otkrio sam, naprotiv, da sam ja gluhi. I dalje učim slušati, ali sam

Ljudska volja neobična je sposobnost koja nerijetko poseže za iluzornim bogatstvom i silom, oružjem te, u najgorem slučaju, konačnom tlapnjom da smo mi sami gospodari nad svime što posjedujemo. No, kada ostanemo bez ičega i spoznamo svoju temeljnu ljudsku slabost, vjera nam prošapće blagu, začudnu i vrlo radosnu vijest da mi nismo Bog, nego da nam je potreban Spasitelj i da, štoviše, taj Spasitelj *uistinu* i postoji.

te noći u tami to prvi puta svladao. Začuo sam glazbu za koju nisam znao da je tu: pjesan svetog siromaštva, dijete koje napokon može nesmetano disati, krik noćne ptice, poeziju vjetra i šapat snijega. U dubini noći oglasio se vlak. Meni se u toj tišini učinio kao odraz posljednje trublje, velikog i zastrašujućeg početka negdje u daljini. Tada su mi životi moje žene i djece došli pred oči s većom jasnoćom no ikada. Nisam vidio zvijezdu niti čuo anđele, ali sam u naručju držao dijete čisto poput anđela, pa i više od anđela, jer je ono živa slika Kristova, slika Boga nevidljiva, dosad neizgovorena i posve neponovljiva riječ.

Bila je istodobno i vrlo krhka i veoma snažna. Probuđit će se i spoznati svoju svrhu, pronaći svoj jezik, ispjevati svoje nebrojene pjesme. Iako gradovima našega vremena više no ikada dosad teče dječja krv, njezina će se riječ čuti i tamo je ne će moći ugasiti pa makar bila slaba poput vatrice koja gori u pustinjskoj noći. Podigao sam je i odnio u kolijevku. Uzdahnula je i okrenula se namjestivši se po volji. Blago sam je pokrio, a onda stao moliti bez riječi. Vidio sam kako se vani snijeg gomila, nalik na Božje milosrđe koje se razlijeva svijetom. Dok sam zatvarao vrata, blago je rekla: „Noć, tata!“ Krhka poput kolibe, siromašna poput Nazareta. Legao sam u postelju, a onda sam od svojih malih trpljenja istkao riječi zahvale.

Prevela Aleksandra Chwalowsky

Tjedni molitveni program

– ljetni raspored
(od 1. svibnja do obljetnice ukazanja)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Krunica
19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Križni put uz Križevac
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 19 h Sv. Mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Krunica na Brdu ukazanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

Glasnik MIRA

O međugorskim događajima te odjecima u svijetu i Crkvi čitajte u *Glasniku mira*, mjesečniku Informativnog centra MIR Međugorje.

Suradujte u *Glasniku mira*. Podijelite svoje dojmove i iskustva.

Uredništvo:
Glasnik mira, Gospin trg 1
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 653 327
E-mail: kreso.sego@medjugorje.hr

Preporučite drugima *Glasnik mira*.
Darujte im godišnju pretplatu.
Pretplatite se na *Glasnik mira*.

Služba pretplate:
Tel.: 00 387 36 653 342
E-mail: lidija_paris@medjugorje.hr

RADIOPOSTAJA
MIRA
MEĐUGORJE
Jajce 87,8 Mhz
Mostar 100 Mhz
Banja Luka 107,8 Mhz
Hercegovina 101,5 Mhz
Lašvanska dolina 100 Mhz
Split, Južna Hrvatska 101,5 Mhz
Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
Zepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
Gospin trg 1
88266 Međugorje,
Bosna i Hercegovina

Tel: ++387 36/653 547 uredništvo
++387 36/651 100 glavni tehničar
++387 36/653 548 marketing
Faks: ++387 36/653 552

e-mail: marketing@medjugorje.hr
www.medjugorje.hr

Pribilježio i preveo Kristian Pandža

**Walter Ott,
Njemačka**

Mi smo već peti ili šesti put u Međugorju. Svaki smo put radosni jer nam tjedan dana Međugorja čini više dobra nego dva tjedna običnog godišnjeg odmora. Ovdje se odmorimo, ali i napunimo svoje duhovne baterije. Jako nam se sviđa razmjena misli s hodočanicima iz cijeloga svijeta. Ovdje upoznajemo normalne ljude koji stoje s objema nogama na zemlji. Nisu to nikakvi ezoterici, nego ljudi koji se vjerom i molitvom žele približiti Bogu. Ta razmjena iskustava, taj zajednički osjećaj među nama vjernicima impresionira nas uvijek iznova, sviđa nam se i na nas djeluje vrlo poticajno. Ovdje nas se posebno dojmio intenzitet molitve, a pogotovo kako se ljudi ispovijedaju, što je u nas rijedak slučaj. Imam osjećaj da ovdje vlada nešto posebno, nekakva posebna karizma, i mi se odlično osjećamo ovdje u Međugorju.

**Ryan Sophio,
Ohio, SAD**

Pohađam Franjevačko sveučilište Steubenville. Proveo sam jedan semestar u Austriji i odlučio proputovati Europom i posjetiti Međugorje. Čuo sam za čudesna ozdravljenja koja se ovdje događaju, tako da je Međugorje bilo prvo na mojoj top-listi. Ovdje vlada atmosfera velikog mira koja se posebno osjeti kada je Misa. Iskreno rečeno, ovdje se molim za iscjeljenje rana koje sam zadobio u prošlosti i nadam se da će me Gospodin uslišati. Nadam se da ću biti nova osoba kad se vratim u SAD.

**Mojca Bizjak,
Slovenija**

Ovdje sam prvi put. Mislim da ću ovdje naći mir, tako su mi kazali moji Slovenci. Nadam se da ću naći pravu ljubav. Molim se za sebe i za svoje dijete, molim se i za svoje zdravlje, to je najbitnije, i da nađem pravu ljubav, zato sam u Međugorju. Još nisam bila na Brdu ukazanja, ali ću ići kako bih osjetila Mariju. Nešto već osjećam, ali ne znam što je to.

*Sveti Ivane Pavle II.
moli za nas!*

